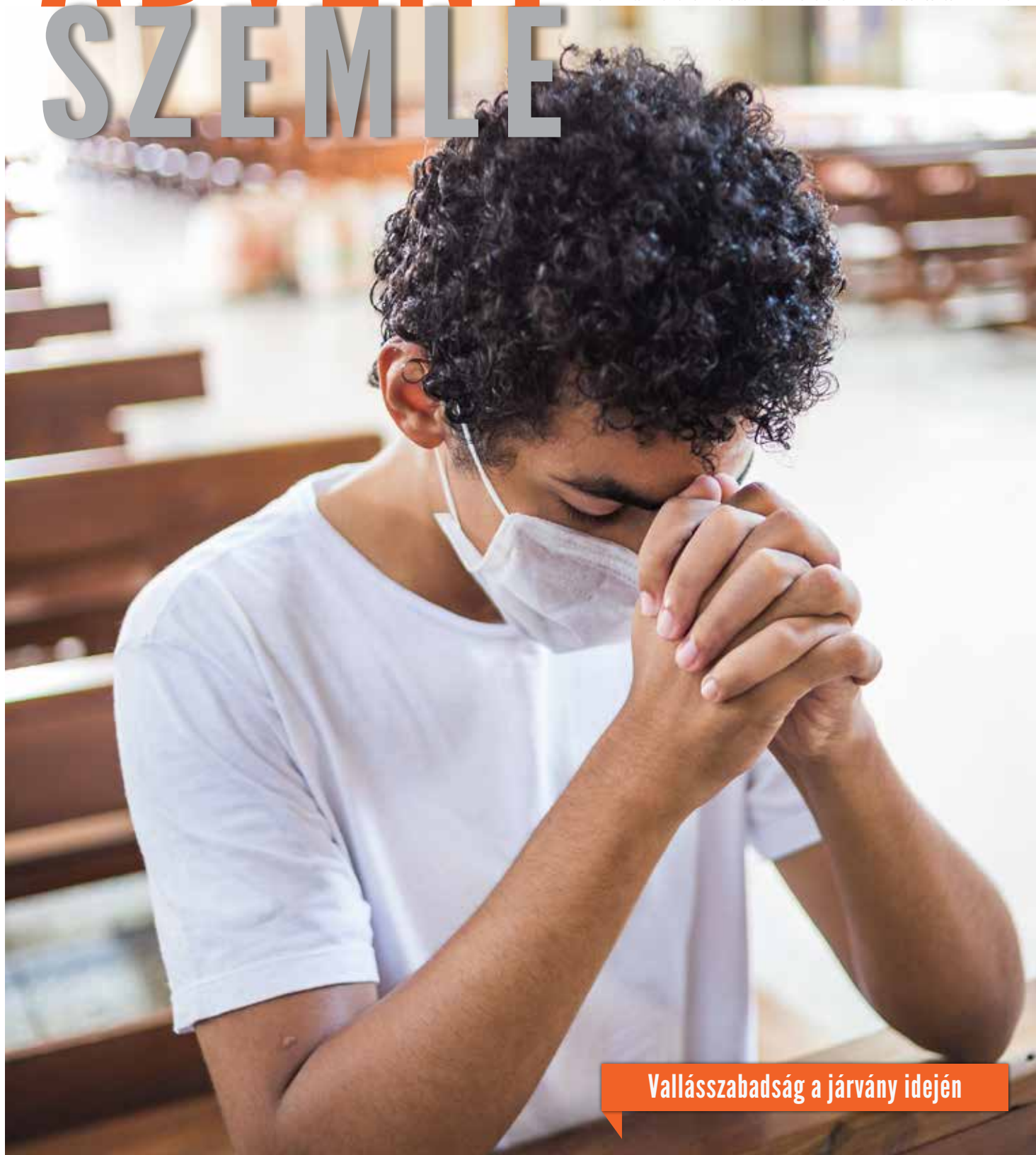

ADVENT SZEMLÉ

**2021. ÁPRILIS: AZ ADVENTISTA OKTATÁSRA VONATKOZÓ JELENVALÓ
IGAZSÁG + ÁLMODJ NAGYOT, ÁLMODJ KIS CSOPORTOKAT!
+ A VIZSGÁLATI ÍTÉLET + A PEDAGÓGIA DIAGRAMJA + BABILON MINT
JEREMIÁS ÉS JELENÉSEK KÖNYVÉNEK TIPOLOGIAI-TEOLÓGIAI ELEME**

HAVONTA MEGJELENŐ TÁJÉKOZTATÓ ÉS GONDOLATÉBRESZTŐ FOLYÓIRAT A KRISZTUS VISSZAJÖVETELÉT VÁRÓKNAK

Vallásszabadság a járvány idején

ISSN 1842 - 3361

VALLÁSSZABADSÁG A JÁRVÁNY IDEJÉN

Interjú az Egyházterületek és az Unió Vallásszabadság
Osztályának igazgatóival

1. Milyen hatása volt Romániában az egészségügyi válságnak a vallásszabadságra?
2. Milyen magatartást tanúsítson az adventista keresztyén, ha az egészségügyi biztonságra hivatkozva korlátozzák a jogait?
3. Melyek voltak 2020-ban a leggyakrabban felmerülő problémák?
4. Meg tud említeni néhányat az elmúlt év tevékenységei közül, amiért hálás az Úrnak?
5. Melyek a lelkiismereti szabadság azon fontos vetületei, amelyekre összpontosítanunk kellene ebben az időszakban?

1. A hatósági intézkedések bizonyos mértékben korlátozták a vallásgyakorlást, ellenben nem állíthatjuk, hogy csorbultak a jogaink. Bárki szabadon hihet Istenben, imádkozhat, vallásos irodalmat birtokolhat vagy olvashat, és nyilvánosan kifejezheti vallással kapcsolatos véleményét az on-line térben vagy bárhol másutt. Semmi sem tilos, ami kapcsolatban áll a vallásszabadsággal. A korlátozó intézkedések nemcsak az egyházakat érintették, hanem minden más intézményt is. Egyáltalán nem a vallásszabadság korlátozása vagy a vallásgyakorlás megtiltása volt a cél. Legyünk tehát nagyon óvatosak, amikor különböző vádakat fogalmazunk meg. Egyesek azon vágya, hogy még aktívabb imádók legyenek, és jelen legyenek a nyilvános istentiszteleteken, meglehet, hogy olyan indítatásból származik, ami nem egyezik meg Isten akaratával. Ez idő alatt teljes imaéletet élhetünk a családban, gyermekeinkkel és családtagjainkkal együtt járulhatunk az Úr elé imádkozni és tanulmányozni az Igét. Újjáépíthetjük azokat az oltárokat, amelyeket a rohanó élet miatt már rég elfelejtettünk vagy elhagytunk. Ha ilyen körülmények között valaki még mindig a nyilvános istentiszteletek mellett kardoskodik, felmerül a kérdés, hogy egyáltalán milyen vallásos életet él. Gondolkozzunk józanul és megfontoltan: a jelenlegi világválság egyáltalán nem érintette vallásszabadságunkat és azokat a jogainkat, amelyeket Istentől kaptunk. De sajnos a bűn minden erkölcsi igazságot nélkülöző véleményt és ellenkezést váltott ki sokunkból.

2. Példamutatóknak kell lennünk az engedelmisség terén. Teljes szívvel kell engedelmeskedni minden törvénynek, amelynek célja a lakosság életének és egészségének megőrzése. Ezen a téren nincs helye ellenkezésnek, különböző formai vallásgyakorlási jogokra hivatkozva. Mindenképpen fontos, hogy miként közelítjük meg a helyzetet. Nem most kell különbnél külön szertartásokat tartani, miközben a helyzet kockázatos az emberi egészségre és életre nézve. Ilyen értelemben nagyon is ékesszólóak azok a törvények, amelyeket Isten adott a zsidóknak a kivonulás után.

TARTALOM

3 Vallásszabadság

Dănuț Obăgeanu
Sergiu-Daniel Macovei
Valentin Filimon
Niță Petre-Daniel
Beniamin Anca
Mihai Miron
Dragoș Mușat
Vallásszabadság a járvány idején

12 Oktatás

Emanuel Sălăgean
Az adventista oktatásra vonatkozó
jelenvaló igazság (III)

14 Misszió

Filep-Lukács István
Álmodj nagyot, álmodj
kis csoportokat!

16 Infó

Mezőmènesi Egészség- és
Prevenációs Központ

17 Infó

Üdülőházak
Eforie Sud és Szováta

18 Elmélkedés

Füstös Endre
A vizsgálati ítélet (I)

20 Elmélkedés

Emilian Niculescu
A pedagógia diagramja

23 Teológia

Costel Gogoneață
Babilon mint Jeremiás és Jelenések
könyvének tipológiai-teológiai
eleme (IV)

26 Teológia

Florin Lăiu
A messianisztikus imperializmus (IV)

30 Szívtől szívnek

Aurel Neațu
Adminisztratív kilátások

31 Gyermekek oldala

Alina Chirileanu

Számos olyan helyzetet vázolt fel előttük, amely egészségügyi kockázatot hordozott magában, és amit „tisztátalanságnak” nevezett el. Ezeket egy a megelőzést szolgáló szabályrendszerbe foglalta, amely alapján ha valakinél felmerült a fertőzőség gyanúja, enyhébb esetben otthon kellett elszigetelődni, vagy – például lepra esetén – egyéni karanténba kellett vonulni. Egyáltalán nem arról volt szó, hogy Isten valamilyen módon korlátozta vagy megtiltotta volna a zsidóknak a szabad vallásgyakorlást.

3. Az életben nagyjából ugyanazokkal a helyzetekkel találkozunk, amelyek azonban különböző „köntösben” teszik próbára a hitünket és a jellemünket. A 2020-as egészségügyi válság, amely további válságokat generált, egyre inkább feltárt egy nem várt, de mégis jelenlevő valóságot mind a társadalomban, mind pedig az egyházban. Ezek közül említünk meg néhányat:

Zavar, félreértés. Rengeteg bizonytalansággal szembesültünk. Kérdéseinkre ellentmondásos, vagy egyik napról a másikra megváltoztatott válaszokat kaptunk. Mint ha elveszett volna az a biztos, határozott támpont, amelyhez viszonyulhatnánk. Itt kell megemlítenünk a Szentírás igazságaiban való biztos és szilárd bizalom hiányát is. A különböző, közszájon forgó elméletek csak súlyosbították a zűrzavart.

Kétes szakmaiság. Válság idején szükségét érezzük, hogy olyas valakitől szerezzünk be információkat és tanácsot, aki valóban tudja, mivel is van dolgunk, és miként kellene reagálnunk. Rájöttünk, hogy nincsenek igazi szakembereink a közösségünkben. A hiányuk nemcsak a társadalomban, hanem az egyházban is érezteti hatását. A teológusok és lelkészek, a tanárok és előjárók, az egészségügyi dolgozók, sőt még az egyszerű tagok véleménye is megoszlik. Túlságosan sok a következetlenség, és túl kevés a bizonyosság. Határozottan kijelenthetjük, hogy nem voltunk képesek szakszerű, koherens, következetes és egységes módon viszonyulni a Szentíráshoz. Az egészségügyi válság rámutatott a teológiai sebezhetőségünkre, és gondolkodóba ejtett arra vonatkozóan, hogy miként fogjuk túlélni a jövőben ránk váró vallási válságokat.

Tudományos bizonyítékokat nélkülöző hírek. Álhírek mindig is léteztek, de a 2020-as évben szinte folyamatosan jelentek meg olyanok, amelyek „megcáfolhatatlan” igazságokat hangoztattak, miközben nem jelentettek többet egyszerű képzelgésnél. Megállás nélkül áradtak felénk a különféle összeesküvés-elméletek és feltételezések, „gyilkos szándékú” személyeket leleplező állítások. Alapítan, konkrét és pontos bizonyítékok nélküli hírek hangoztak el. Még a sorainkban is vannak kezdeményezők, hírvivők. A tudomány embereinek hangját elnyomták a hamis próféták hangjai, és talán túl sokan hajlottak elhinni a szavaikat. Ebből adódtak a következő problémák:

Hiszékenység. Mint ahogy Pál apostol is felismerte annak idején, bebizonyosodott, hogy a mai egyházat is nagyon könnyen el tudja téríteni a különféle tanítások

szele. Túl sok bennünk a naivitás, ami azt igazolja, hogy nem ismerjük kellőképpen az ihletett Írásokat, és törekény a kapcsolatunk Istennel.

Vakmerőség. Ahhoz, hogy a gonoszság kellően hatékony lehessen, az elméletből gyakorlattá kell válnia. Itt lép színre a túlzott merészség, a vakmerőség. Ma már azt tartják normálisnak, aki semmibe veszi a védekezési szabályokat. Aggasztó. Egyházunk sok tagja tudatlanságból, szentségtelen ambíciók miatt, vagy más oknál fogva azt állítja, hogy semmibe kell vennünk a szabályokat és a valós helyzetet.

Félreértelmezett vallás. Az igazi vallás befelé irányul, a mélységes erkölcsi értékek – a szeretet, a békesség, az öröm, a hűség stb. – felé. Az egészségügyi válság a maga megelőző és védelmi intézkedéseivel rámutatott a vallásgyakorlás túlságosan formai voltára. Mindenkinél lehetősége adódott otthon imádni Istent, így használva ki az elszigeteltség idejét, hogy megerősödjön a Szentírás ismeretében. A lehetőség kihasználása helyett mégis inkább a formái, nyilvános imádat hiánya miatt siránkoztunk. Pedig semmitől nem lettünk megfosztva, ami az igazi vallást illeti. Meglehet, hogy a külsőségek uralják a vallásos életünket?

Megátalkodottsághoz vezető engedetlenség. Már-már meg kellene szaggatnunk a ruháinkat, és hamut kellene szórni a fejünkre. Akiket nem fertőzött meg a lelki vakság, láthatják, milyen erős egyesekben a szándék a hatóságok által elrendelt megkorlátozó intézkedések figyelmen kívül hagyására. Ez érthetetlen. Noha törvény iránt engedelmes népnek tartjuk magunkat, a valóság épp az ellenkezőjét igazolja. De ha már most ilyen engedetlenek vagyunk, amikor még csak olyan megkorlátozások vannak, amelyek nem is nevezhetők nehezékeknek, mi lesz, ha majd tényleg visszaélésekkel fogunk szembesülni? Mit szólna ehhez Jézus, ha itt járna közöttünk? Azt mondta a római iga alatt élő zsidóknak, hogy tegyenek többet annál, amit az akkori, nyilvánvalóan igazságtalan törvények előírtak.

4. Életben vagyunk, de legyünk éberek és igazságosak. Semmivel sem vagyunk jobbak azoknál, akik az elmúlt évben befejezték földi futásukat. Nem azért maradtunk életben, mert Isten bennünket megőrzött, míg másokat nem. Ami pedig a járvány évében a tevékenységeinket illeti, nehéz megválaszolni, hogy miért legyünk hálásak. Annyit dolgoztunk, amennyit lehetett. Kezdjük megatunni, hogy addig kell dolgoznunk, ameddig lehetőség van rá, mert tudjuk, hogy eljön majd az az idő, amikor a körülmények miatt nem dolgozhatunk többet.

5. Ezen a téren újra kellene képeznünk magunkat. Meg kellene tanulnunk, hogy a vallásunk külsőségeire hatással levő megkorlátozások még nem jelentik a vallás- és lelkiismereti szabadság lábba tiprását. Továbbá pedig a lelkiismereti szabadságért és jogokért való ag-

gódás helyett inkább alaposan meg kellene vizsgálnunk a lelkiismeretünket. Lehet, hogy meglepődve kell elismernünk, hogy hiányos, elferdült, sérült és megkopott, ami annak a következménye, hogy az emberi tanítást többre tartjuk a menyneinél. Amikor majd a lelkiismeretünk Isten erkölcsi értékeit fogja tükrözni, ténylegesen szabadságunk leszünk, még ha a kezünk vagy a lábunk meg is lesz kötözve. Ha viszont a lelkiismeretünket elszibbasztotta a bűn, a miénk lehet a világ összes joga és szabadsága, mégis rabok leszünk. A szabadság csak Jézussal együtt jó. ■

Dănuț Obăgeanu, igazgató,
Vallásszabadság Osztály, Bănăți Egyházterület

1. Vannak arra utaló jelek, hogy az egészségügyi válság világszinten megteremtette a vallásszabadság korlátozásának előfeltételeit. Véleményem szerint Romániában a magán- és társadalmi életre vonatkozó szabályozások célja a lakosság nevelése volt, és a biztonsági intézkedésekkel megpróbálták elkerülni a nagyon súlyos következményeket.

2. A kereszténységnek a járvány idején is mindekelőtt Isten törvényének kell engedelmeskednie és Őbenne bíznia. Isten törvénye a szeretet és a kölcsönös tisztelet törvénye. Horgonyozunk abban a hitben, amely várja Megváltónk, Jézus Krisztusunk visszajövetelét, és tudatosítsuk a mérlegre helyezett jogok és szabályok különböző vetületeit, hogy megtalálhassuk hitünk megvallásának hatékony módjait. Hatékony kommunikációs hálózatokat, csatornákat kell létrehozunk, hogy a körülöttünk élőknek személyes életünk minden egyes területével igazi példát mutathassunk a Krisztusban teljes, gyakorlati életre vonatkozóan. Még határozottabban és még bölcsebben kell kiállnunk a lelkiismereti-, gondolati- és vallási szabadságjogokért, és egy pillanatra se szünjünk meg hinni, hogy Isten a mi Menedékünk és Megváltónk.

3. A 2020-as év során több lehetőséggel szembesültünk, mint nehézséggel. A vallásos összejövetelekre vonatkozó korlátozások arra készítettek, hogy komolyan megvizsgáljuk hitéletünk kikényszerített változásait úgy közösségi, mint digitális szempontok figyelembevételével. Kénytelenek voltunk sokkal jobban odafigyelni az istentisztelet formai kivitelezésére. Ez a tapasztalat megerősítette egyházunkat.

A járvánnyal együtt a Moldvai Egyházterület-hez tartozó nyolc megye mindegyikében felbukkantak vallásszabadságot korlátozó incidensek. Egyre gyakoribb, hogy adventistáktól megkövetelik, szombaton menjenek be dolgozni vagy jelenjenek meg a vizsgán.

Emellett volt néhány eset, amikor COVID betegségen átesett személyeket hátrányosan megkülönböztettek. Az egyik településen adventista temetőt gyújtottak fel, egy másikban pedig az egyik imaházunkat. Mindezek mellett vannak olyan gyülekezetek, ahol még aktívabb lett a közösség. A lelkipásztorok és a tagok segítségével szinte minden gyülekezetben hatékony higiéniai intézkedéseket fogantatosítottak, tiszteletben tartják az istentiszteletekre vonatkozó biztonsági előírásokat, megkönnyítették a ki- és bejárást, és fokozott figyelemmel követik a szolgáltatásokat.

A személyiségi jogokat szavatoló szabályok terén akadt némi gondja az istentiszteleteket interneten közvetítő gyülekezeteknek, de sikerült menet közben kiküszöbölniük a hiányosságokat. Annak ellenére, hogy néhány gyülekezetet be kellett zárunk, egyre több új tag csatlakozik hozzánk, és vesz részt az istentiszteleteinken.

A gyülekezetek bezárásának következményeként, továbbá a hitélet és az egészség iránti fokozottabb érdeklődés láttán először megalakítottunk egy munkacsoportot, majd létrehoztuk a ProiectM.ro on-line tévéstudiót, amely gazdag műsorkínálattal áll az érdeklődők rendelkezésére.

4. Minden egyes pillanat egy megpróbáltatás és egy döntés a krisztusi szolgálat mellett. Ezért imádkozom, és nincs elég szavam megköszönni Istennek azt az ajándékot, amit Krisztus és az egyházát alkotó emberek jelentenek számunkra.

Köszönöm Istennek, hogy támogatásában részesíti azokat, akik naponta nehézségekkel szembesülnek a munkahelyen, az iskolában, a családban vagy akár a gyülekezetben. Köszönöm Istennek, hogy a kihívások ellenére odaszentelt életű, hívő személyeket rendelt és használ fel egyre meglepőbb módon az emberek megmentése érdekében. Köszönetet mondok azért, hogy még adott időt számunkra! Hálás vagyok a Jézus Krisztus által felkínált szabadság és üdvösség ajándékáért.

5. A vallásszabadság terén történelmi „útkereszteződéshez” érkeztünk. A törvények a világon mindenütt az emberi jogokat teszik mérlegre. Míg 2009-ig főként az emberi méltósághoz való jog képezte a viták tárgyát, a Lisszaboni Szerződés óta újabbnál újabb jogok nyernek teret.

Világszinten a keresztények olyan jogszabályozásokkal szembesülnek, amelyek a magánéletet szembe helyezik a közbiztonsággal. Különböző túlkapások tapasztalhatók a szólásszabadság joga és a tájékozódáshoz való jog terén, aminek következménye-

ként egyre tágabb teret nyer a szekularizmus, amely azon mentalitás mellett száll síkra, hogy sokkal nagyobb fontosságot kell tulajdonítanunk a testi, egészségügyi és társadalmi biztonságnak. A kollektív félelem, a társadalmi távolságtartás és a – sok esetben diszkriminatív – korlátozások égisze alatt egyre inkább körvonalazódik egy szorongó, Istentől elszakadó, a globális hatalmi úrban irányt tévesztett társadalom képe.

A vallásszabadság olyan terület, amelyre kellő figyelmet kell fordítanunk, hiszen itt hátrányos megkülönbö-

tetésről, az imádat napjának tiszteletben tartásáról, Isten parancsolatairól, az Igében kijelentett egészségügyi elvekről és a hitünkről van szó. A lelkiismereti szabadságnak nincs más olyan vetülete, amelyre nagyobb figyelmet kellene fordítanunk, mint az Isten és az embertársak iránti tisztelet szabadsága. ■

Sergiu-Daniel Macovei, igazgató,
Vallásszabadság Osztály, Moldvai Egyházterület

1. Az egészségügyi válság és a COVID-19 fertőzés megelőzése és megfékezése érdekében fogantatosított hatósági intézkedések Romániában, mint ahogy világszinten is, életünk szinte minden területét érintették. Az új helyzetben több kérdés is felmerült az alapvető emberi jogokkal kapcsolatosan. A vallásgyakorlást érintő korlátozások sokakban aggodalmat keltettek, és súlyos kérdések fogalmazódtak meg a vallásszabadság szavatolására vonatkozóan. Mindezek mellett úgy vélem, hogy szemmel kell tartanunk a vallásszabadság tiszteletben tartását, mivel egy fontos jogról van szó.

Másfelől pedig a vallásgyakorlás külső megnyilvánulási formáinak a korlátozásait tágabb kontextusban kell értelmeznünk, figyelembe véve az általános és diszkriminációtól mentes alkalmazás és arányosság elvét. Ezeket a rendelkezéseket Romániában vallási hovatartozásától függetlenül minden polgárnak be kell tartania. Amikor tehát a járvány idején meghozott hatósági intézkedéseket próbáljuk megérteni és magyarázni, szem előtt kell tartanunk a hivatalos álláspontot is.

Láthattuk már a történelemben, hogy – legyen szó bármilyen válságról: gazdasági, egészségügyi, társadalmi vagy vallási válságról – ezek az időszakok kiváló táptalajt biztosítottak a különböző közvetett vagy közvetlen diszkriminációnak, visszaéléseknek. Ez alól a jelenlegi helyzet sem kivétel. A vallásszabadság tehát mindannyiunk alapvető joga, amiért minden körülmény között ki kell állnunk, ugyanakkor áldás is, amiért hálát kell adnunk Istennek, és amiért továbbra is imádkoznunk kell.

2. A keresztyén embernek – éljen bármilyen körülmények között – a Biblia szerint a társadalom számára sónak és világosságnak kell lennie. Ezzel egy időben sajátos feladatának eleget téve a gyógyulás és a reménység hírnöke is lehet.

A keresztyén számára a Szentírás nyújtja azokat a pontos támpontokat, amelyek meghatározzák, hogy egy adott helyzetben milyen magatartást kell tanúsítania, és milyen gyakorlati életelvet kell alkalmaznia. Megfigyelhető, hogy a közegészségügyben alkalmazott modern

értékrendek nagy része egyáltalán nem új keletű, mivel vagy megegyezik azokkal az egészségügyi rendelkezésekkel, amelyeket Mózes kapott, vagy épp azokból ihletődik (a 3Móz 13–14. fejezeteiben leírt, elszigetelődesre [vagy ha úgy tetszik: karanténra] vonatkozó rendelkezés).

A válsághelyzetek általában rávilágítanak arra a hatalmas ellentétre, ami a hívók által hirdetett örök értékek és az emberi társadalom hiányosságokkal teli valósága közt húzódik. Noha a krízishelyzeteket általában jelentős kihívások kísérik, mégis a gyakorlati keresztyén lelkület kifejeződésének egyedi lehetőségeit kínálják, amelyek így a lelkiismereti szabadság mellett szóló bizonyítékokká válnak.

A Biblia, de különösen az evangéliumok az élet mellett foglalnak állást. Habár az életet nem kell többre értékelni az isteni örök elvek iránti engedelmisségnél, a szolgálat és az igazi vallásos önzetlenség célja az ember élete és jóléte. Ilyen értelemben a keresztyén ember hozzáállása legyen racionális, és bölcsessége teljes mértékben a Szentírásból ihletődjön.

3. Bizonyos problémák rendszeresen feltűnnek a Moldvai Egyházterület Vallásszabadság Osztályának feladatai között. Ilyenek például a szombatra beütemezett vizsgák, a különböző egyházakhoz tartozó sírkertekbe történő temetkezéseknél felmerülő nehézségek, vagy a szombat-ünnepelés ellehetetlenítése a munkahelyen.

Az utóbbi évben érezhetően megugrott azoknak az eseteknek a száma, amikor a dolgozótól elvárták, hogy szombaton is bemenjen dolgozni. Ilyenkor a tagok hozzánk fordulnak a helyzet orvoslása érdekében. Ezek mellett még a távoktatás idején is megtörtént, hogy egy-egy vizsgát szombatra ütemeztek be.

4. Általánosságban véve országunkban biztosított a vallásszabadság, amiért mindenk előtt Istennek lehelünk hálákat. Továbbá láthattuk, ahogy az Úr teljesítette ígéretét, és támogatta gyermekeit, hiszen az adventhívók vallásszabadsággal kapcsolatos nehézségeinek mindegyike megoldást nyert.

Ugyanakkor megfigyeltem, hogy hitünk próbái és az, hogy vallásszabadságunk időlegesen veszélybe került, felkínálta számunkra annak lehetőségét, hogy hirdessük Isten igazságát. Személyes bizonyágtevéseink és példánk által nyilvánvalóvá válhatott Krisztus követőinek méltósága és kitartása.

5. A vallásszabadság önmagában nem cél, hanem csupán megfelelő keretet nyújt a vallás gyakorlására, és elősegíti a Krisztus által felkínált megváltás üzenetének megismertetését a lehető legtöbb emberrel. A lelkiismereti szabadság hirdetésének végcélja tehát az evangélium

hirdetése, és a Jézus által ránk bízott küldetés befejezése. „Nem teljesítjük Isten akaratát, ha csöndben ülünk, s újunkat sem mozdítjuk a lelkiismeret szabadságának megővéseért. Szálljanak buzgó imák az ég felé, hogy késlekedjék a veszedelem, amíg befejezzük a munkát, amelyet sokáig elhanyagoltunk. Imádkozzunk a lehető legbuzgóbban, majd pedig dolgozzunk imánknak megfelelően!” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*. 5. köt., 713. o.) ■

Valentin Filimon, igazgató,

Vallásszabadság Osztály, Munténiai Egyházterületnia

1. A jelenlegi egészségügyi válság kiterjedt az egész emberiségre, sokak lelkében mély nyomot hagyott, és fájdalmas válaszokat okozva kapcsolatokat, családokat tett tönkre. Az események megváltoztatták a mindennapok dinamikáját, a gazdaságtól a vallásig érintették az emberi élet minden területét, és a hatósági korlátozások az egyházi szertartások kimaradásait is okozták.

Mindezeket túl talán minden eddigénél jobban ez a járvány világított rá az emberi szabadságra, de különösen a lelkiismereti szabadság kérdésére. Már a válság első „rügyeinek” megjelenésekor, a hatóságok által meghozott első korlátozó intézkedésekkel egy időben jogos kérdések merültek fel az állam és az egyházak befolyásával kapcsolatosan. Ebben a kontextusban fogalmazódott meg az állam és az egyház szerepével kapcsolatos dilemma az egyénnel való viszonyában, továbbá arra vonatkozóan is, hogy az egyén kinek engedelmeskedjen a Szentírás tanácsai alapján.

Ebből a szempontból elemezve a helyzetet kijelenthetem, hogy a vallásszabadság kihívásokkal és próbákkal szembesült. Románia Alkotmányának 25. cikkelye szavatolja a szabad mozgást úgy az országhatáron belül, mint külföldön. Hasonlóképpen a 29. cikkely kijelenti, hogy a vallásszabadság semmiképp sem korlátozható (1. bekezdés), és az egyházak függetlenséget élveznek az állammal való viszonyukban (5. bekezdés). Tekintettel a valós helyzetre (bezárt gyülekezetek, kijárási korlátozás, az állampolitika befolyásának kiterjesztése az egyházakra), azt a következtetést vonhatom le, hogy a jelenlegi egészségügyi válság Romániában hátrányosan érintette a vallásszabadságot, mivel nyilvánvalóvá vált, hogy az állam és az egyházak viszonyában az állam elsőbbséget élvez, s ezzel egy olyan elvet fogadtatott el, mely szerint valahányszor a helyzet megkívánja, a vallási közösségek életét hátrányosan érintő intézkedéseket hozhat. Ez alapján úgy gondolom, hogy csorbult néhány általános emberi jog, sőt egyesek vitatni kezdték azt is, hogy a vallásszabadságnak van-e még értelme és jelentősége.

Hatósági szempontból a korlátozásoknak társadalmi és objektív okai vannak, mivel a COVID-19 közegészségügyi nehézségeket teremtett. Így az életünk e két szemben álló terület, az egyház és a hatóságok között zajlik, és meg kell állapítanunk, hogy néha igencsak nehezen tudjuk kezelni a különböző válságokból fakadó személyes problémákat.

Lehet, hogy a történetek nyomán megerősödik a hitünk, és még jobban odafigyelünk a vallásszabadság védelmére.

2. A lelki értékeket előttünk feltáró Szentírás megjegyzi: a megtért kereszténynek még akkor is erkölcsösen és méltósággal kell élnie, amikor megszorítások és komoly nehézségek jelennek meg a láthatáron. Sokatmondó Pál apostol példája, akinek bár nehéz helyzetekkel és korlátozásokkal kellett szembesülnie (üldözte őt a hatóság, halálra keresték a zsidók, kora úgynevezett vallásos előljárói megvetették), mégis sikerült megerősítenie keresztény életvitelét, és igazi erkölcsi tulajdonságokról tett bizonyosságot még akkor is, amikor minden elene fordult. Nem keseredett el, nem lendült ellentámadásba, és nem vonta kétségbe az állam tekintélyét. 2Tim 3:10 versében kijelenti: „Te pedig követtél az én tanításomat, életmódomat, szándékomat, hitemet, hosszú tűrésemet, szeretetemet, türelmemet.”

Ha arra gondolunk, hogy az első keresztényeknek milyen heves üldöztetést kellett elszenvedniük a helyi és a birodalmi hatóságok részéről, Pál tanácsai még nagyobb jelentőséget nyernek számunkra, hiszen felszólítanak, hogy keresztényekként még a legkomorabb körülmények között is tisztelnünk kell a hatóságokat.

Véleményem szerint, amikor felmerül az egészségügyi biztonság kérdése – mint a jelenlegi járványhelyzetben is –, embertársaink egészségének védelmében az egyház időlegesen lemondhat saját szertartási rendjéről. Pál számára is fontos volt az egészség, hiszen néhány levele végén említést tesz erről, amikor üdvözli olvasóit.

Következésképpen azt hiszem, hogy Isten hűséges gyermekei tisztelettel és megértéssel fogadhatják az állam válsághelyzetben meghozott, közegészséget szolgáló intézkedéseit, azzal a fenntartással, hogy a keresztény ember magatartását és döntését a Szentírás előírásának kell befolyásolnia, mely szerint Istennek kell előbb engedelmeskedni, és csak azután az embereknek, függetlenül attól, hogy milyen pozíciót töltenek be, és milyen intézkedéseket szándékoznak foganatosítani. Az állam iránti engedelmesség esetén a bölcsességet alá kell vetni a fentről jövő bölcsességnak, amely elvárja, hogy inkább Istennek engedelmeskedjünk, mint embereknek.

3. Azt gondolom, hogy az elmúlt évben ügyosztályunk tevékenységére nézve visszaesést jelentett a nyilvános tevékenységek elmaradása. Publikus rendezvények (szimpozionok, koncertek, stb.) hiányában a munkánk egyéni esetekre összpontosított, olyan személyek által jelzett nehézségekre, akik kihívásokkal szembesültek a lelkiismereti szabadság terén.

Ilyen értelemben nem hiányoztak az egyetemisták által jelzett szükségletek, akiket tanácsokkal láttunk el, és igazolásokat bocsátottunk ki számukra a szombatra ütemezett vizsgák miatt. Itt említem meg a Krajovai Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem több diákjának a különleges esetét, akiknek szombaton kellett volna vizsgáznuk. Olyan tapasztalatot szereztünk, amely újból rávilágított Isten gondviselésére, arra, hogy kész megoldani az ifjakat érintő kényes kérdéseket.

Az eset során ugyanakkor fény derült az ifjak nemes és eltökélt jellemére, hiszen igyekeztek mindent megtenni annak érdekében, hogy a szombatra kitűzött vizsgák okozta lelkiismereti nehézségeik megoldódjanak. Mivel Isten mindig megjutalmazza bátor és kitartó gyermekeit, még a lehangoló előjelek ellenére is megtörtént a csoda, ami ifjaink örömét és hitük megerősödését szolgálta, hiszen láthatták: Isten mellettük áll a kihívások tüzes kemencéjében.

A szombat-ünnepléssel kapcsolatosan nemcsak az egyetemisták ütköztek nehézségekbe, hanem a tanügyben dolgozók is. Ügyosztályunkhoz fordult egy tanügyi alkalmazott, mert lelkiismeretét érintő nehézségbe ütközött. Tanácsadással próbáltunk a segítségére sietni, és végül megoldódott a helyzete.

Tevékenységeink közé sorolhatók azok az akciók is, amelyek során vallásszabadsággal kapcsolatos vagy erkölcsi-lelki jellegű forrásanyagot biztosítottunk azon személyeknek, akik a felsőoktatásban, az adminisztrációban vagy a politikában tevékenykednek. A munkába bevontuk néhány lelkipásztor munkatársunkat is, hogy ők juttassák el ezeket az anyagokat a közsférában dolgozó személyeknek.

4. Hálás vagyok, hogy országunkban Isten gondját viselte az egyháznak, és kiváló lehetőségeket teremtett

hitünk megnyilvánulásának és missziós terveink megvalósításának.

Visszatekintve az elmúlt év történéseire és kihívásaira, határozottan kijelenthetem, hogy a fények és árnyak között Isten tartott meg és vezetett bennünket egy fényesebb horizont felé. Nagyra értékelem az egyetemista ifjaink támogatása érdekében tett gyors közbelépéseit. Az imák és a kitartás eredményeként a szombati vizsgák kérdése megoldódott.

Megemlítem azokat a tanügyi és egészségügyi dolgozókat, akik erkölcsi és lelkiismereti kérdésekkel szembesültek a szombati munkavállalással kapcsolatosan, és akik a szélsőséges helyzetekben bölcs döntéseket hoztak.

Szintén Isten közbenjárásának köszönhetően sikerült különböző kapcsolatokat kiépítenünk az olténiai hivatallalosságokkal, egyetemi személyiségekkel, üzletemberekkel (polgármesterek, prefektusok, megyei tanácselnökök, cégvezetők, stb.). Munkánk eredményeként egészségügyi és lelki üzenetet, vallásszabadsággal kapcsolatos, erkölcsi-keresztény értékeket tartalmazó anyagokat hagyhatunk hátra csendes tanúként az irodáinkban. Örömmel tölt el lelkipásztor kollégáim őszinte hozzáállása, akik megértették, hogy mennyire fontos a különböző kapcsolatok kiépítése. Meglátogatták a közügyekért felelős személyeket, akiknek naptárakat, írószereket és egyházunkat bemutató fontos információkat tartalmazó anyagokat adtak át.

5. John F. Kennedy 1961. január 20-án a beiktatási beszédében kijelentette, hogy „országának bármilyen árat meg kell fizetnie, bármilyen terhet és nehézséget vállalnia kell, minden barátját támogatnia kell és az összes ellenségére oda kell figyelnie a túlélés biztosítása és a szabadság győzelme érdekében.”

Amennyiben ezzel a látásmóddal rendelkezünk, úgy gondolom, hogy ebben a sajátságos helyzetben meg kell tennünk néhány konkrét dolgot:

- Olyan módon kell megvalósítanunk a nyilvános kommunikációt, hogy azzal elfojtsunk bármiféle tévtant vagy összeesküvés-elméletet. A relativizmus és általánossá váló ellenkezés világában tudatosítanunk kell, hogy Szentírásra támaszkodó tárgyilagos véleményre és Szentlélek által vezérelt kiegyensúlyozott gondolkodásmódra van szükségünk.
- Meg kell erősítenünk ifjaink és a már nem ifjak bizalmát abban, hogy ha eltökélik magukban, hogy megőrzik tisztán a lelkiismereti szabadságukat, akkor Isten nem feledkezik meg róluk, és hitüket, valamint kitartó áldozatkészségüket meg fogja jutalmazni.
- Legyünk előrelátóak, mert valahányszor fennakadásokat tapasztalunk a vallásszabadság terén, a gyors beavatkozás a kényes helyzetek megoldásának horizontját nyithatja meg előttünk. Tagjainkat bátorítsuk arra, hogy a lelkiismereti kérdéseket és nehézségeket

azonnal jelezzék a lelkipásztoruknak, akik tanácsokkal szolgálhatnak.

- A döntéshozók körében terjesszünk az emberi méltóság és a vallásszabadság értékeit méltató tájékoztatókat! Ne feledjük, hogy Isten bármilyen sötét helyzetben közbeléphet és megoldást szerezhet.
- Legyünk bölcsek, és őszintén fontoljuk meg, hogy amit hiszünk, gondolunk vagy teszünk, az tényleg ki-

állja-e a következő három kérdés próbáját: Igaz? Isten törvényének fényében jogos? Embertársaim javát szolgálja?

- Ne feledjük, hogy a közjót szolgáló, önzés mentes társadalmat csak minden ember tevékeny és lelkes hozzájárulásával építhetjük. ■

Nitã Petre-Daniel, igazgató,
Vallásszabadság Osztály, Olténiai Egyházterület

1. Számos hivatalos jelentés, többek között a Civil Liberties Union for Europe (Liberties) és a Greenpeace European Unit közös „A kritizáló hangok elhallgattatása” című jelentése is arra figyelmeztet, hogy több európai országban, beleértve Romániát is, aggasztó és aránytalanul szigorú korlátozásokkal kísérleteztek a COVID-19 járvány idején. Az EBESZ egyik jelentése szerint Románia is azon országok közé tartozik, amelyek a járvány alatt vallásszabadságot korlátozó durva intézkedéseket vezetett be. Csorbult a társas kapcsolatokat és a békés gyülekezést szavatoló jog, és akadályokba ütközött a vallásos összejövetelek normális körülmények közötti megrendezése. Mindez úgy, hogy mára már tudjuk, a vírus nem terjedt erőteljesebben a templomokban és imaházakban, mint más nyilvános helyen. A járvány első szakaszában ez a túlzott reakció mutatkozott meg, később azonban kibontakoztak az intézmények közti párbeszéd gyümölcsei, és ettől kezdve az állam kiegyensúlyozottabban kezelte a vészhelyzet alatt megrendezendő vallásos összejövetelekre vonatkozó rendelkezéseket.

A Megváltó kijelentése – „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami az Istené!” – nem jelenti azt, hogy a császár (az állam) tévedhetetlen, mint ahogy az egyház sem az. Az állam tévedhet, amikor megszorító intézkedéseket hoz, mint ahogy az egyház is tévedhet, ha lemond a vallás- és az imádati szabadságért vívott küzdelméről.

2. Jelen helyzetben két reakcióról beszélhetünk. Egyfelől az egyén és a gyülekezetek reakciójáról, másfelől pedig az egyház képviselőinek reakciójáról. Előbbiek úgy érzik, hogy számukra elengedhetetlen a hívők közössége, és azt gondolják, hogy a megszorítások idején igencsak hasznos a gyülekezet családjával ápolott kapcsolat, amit teljes mértékben érdemes kihasználni. A nyilvános összejövetelek hiányát csak részben ellensúlyozták az online találkozók. Ez az állapot alaposan próbára teszi a gyülekezet egységét, és korlátozza a kapcsolattartást, viszont teljes mértékben nem tudja megakadályozni azt, hogy a tagok igyekezzenek mindent megtenni a közösség életben tartásáért még a nehéz körülmények között is. A ve-

zetők számára külön kihívást jelent a hatóságokkal folytatott párbeszéd, mivel a hivatalos szerveknek meg kell érteniük, hogy a vallási élet korlátozásával a társadalmat is komoly veszteségek érik. Ebben a helyzetben nem lehet indokolt bármilyen korlátozás.

3. Megfigyelhettük, hogy a pandémiát valósággal ürügyként használták vallás- és lelkiismereti jogok korlátozására. Megemlítem például azt, hogy a szükségállapotot kihirdető kormányhatározattal való visszaélés következményeként néhány személynek felbontották a munkaszerződését, mivel nem ment be szombaton dolgozni, holott a szerződés megkötésekor a felek között egyezség született ezen a téren. Mivel a szükségállapot idején a törvény megengedte bizonyos vallás- és lelkiismereti szabadságjogok korlátozását, az ehhez hasonló állásponatok csak megerősödtek. További kényes helyzetet teremtett a felvételi vizsgák időpontjának szombati napra történő kitűzése. Némely egyetem, ugyancsak a járványra hivatkozva, nem volt hajlandó megoldást találni a kérésekre. Ezen a téren tehát megállapíthattuk, hogy egyre több esetben tagadták meg a vallásszabadsági jogokat, bizonyos intézmények pedig nem voltak elég nyitottak, és nem próbáltak megoldást találni. Néhány megyében még akkor is megpróbálták korlátozni a szabad gyülekezéshez való jogot, amikor már az országos törvények ezt lehetővé tették.

4. Hálát adok Istennek, hogy a vallásszabadságot hirdető erőfeszítéseink nem voltak hiábavalóak. Az Úr megnyitotta előttünk a párbeszéd ajtaját, megteremtette a lehetőséget, hogy hirdethessük értékeinket, és megsegített értékeinkkel összhangban levő döntéseket hoznunk. Ezekben a nehéz időkben olyan kérdések, témák kerültek a nyilvánosság elé, amelyekről már egy ideje tudtuk, hogy terítékre fognak kerülni. A zavaros és ellentmondásos helyzetben Isten olyan embereket rendelt, akik szót emeltek a vallásszabadság mellett.

5. Ez az időszak rávilágított arra, hogy a vallásszabadság kérdése mennyire fontos közvita tárgyát képezi, és

hogy még határozottabban és elszántabban kell támogatnunk azokat az elveket, amelyek a szabadságjogok alapját képezik. Itt egy mennyei jogról van szó, amit senki sem tagadhat meg tőlünk. Azonban rossz irányba vezethet a világi állam és az egyház közötti feszültségkeltés, amely mindkét táborban hatalmas veszteségeket okoz. Ilyenkor rövid az út a visszaélésekig, és a vészhelyzetben meghozott korlátozások hátrányosan érinthetik a lelkiismereti szabadságjogokat, ezért fokozott éberségre és azonnali, hatékony reakciókra van szükség. A járvány idején folyamatos párbeszédet kell folytatnunk a hatóságokkal és a vallásos élet szabályozásában érintett intézményekkel. ■

Benjamin Anca, igazgató,

Vallásszabadság Osztály, Észak-erdélyi Egyházterület

1. Nagyjából egy évvel a járvány romániai ki-robbanása után megállapíthatjuk, hogy fokozott ütemben változtak az alapvető emberi – így a vallási – jogok biztosítása körüli események. A legfájdalmasabb intézkedések az istentiszteleteket, a vallásos összejöveteleket, az ima- és tanulmányozási csoportokat érintették úgy a gyülekezeti termekben, mint a magánlakásokban.

Kijelenthetjük tehát, hogy a világjárvány alatt közvetlen módon csorbult a vallásszabadság joga, bár különbséget tehetünk az országosan bevezetett szükségállapot és az időszakos vészhelyzetek között. A szükségállapot idején keletkezett úr a vallásos összejövetelekre vonatkozóan feszültséget és zavart keltett a hívők körében, akik a megszokottól eltérő magatartásra kényszerültek az imára és áhítatra szánt napokon. A vészhelyzet aztán újból meghozta a közös imádat örömét, bár szigorú védelmi előírásokat kell betartanunk. A régi, megszokott istentiszteleti formához visszavezető út még hosszú és rögös, és továbbra is elégedetlenséget vált ki a hatóságokkal és mindazokkal szemben, akik a helyi gyülekezetekben kiállnak az övintézkedések mellett.

Ez idő alatt a vallásos közösségekben egyfajta megosztottságot eredményeztek az egészségügyi válság következményei és az ezekből származó jogi döntések. A viták és a közlemények hátszélén a vallásos intolerancia fokozódása figyelhető meg.

Pozitív tényezőként említhetjük meg a családon belüli egyéni imádat örömeinek újbóli felfedezését. Ez az igazi vallás „lélekben és igazságban”. Az egyéni értérendek felismerése, a vallásos aktus személyes aktusként való felfedezése áldásként szolgál azok számára, akik Istennel akarnak találkozni.

2. Bizonyos alapvető jogok, mint például a vallásszabadsághoz való jog korlátozása is minden bizonnyal furcsa magatartást vált ki az egyszerű, teljes szabadsághoz szokott emberből. Az adventista kereszténynek két bibliai tanácsot kell tiszteletben tartania: engedelmesskednie kell a hatalmasságoknak, és „inkább Istennek kell engedelmesskednie, mint embereknek”. A legjobb döntések meghozatala érdekében tehát helyes és méltó dolog hiteles forrásból beszerezni az információt. Prioritásként kell

kezelnünk embertársaink életének védelmét, különösen a sebezhető és betegségre hajlamos kategóriába tartozókat, hiszen ezt tette példaképünk, Krisztus is, aki mindig különleges gondoskodással fordult a szenvedőkhöz.

3. A leggyakoribb nehézségek és kihívások szervezeti szinten érintettek bennünket. Ebben az időszakban, mind a szükségállapot, mind pedig a vészhelyzet idején a gyülekezetek és a közösségek megszervezése igazi kihívást jelentett. Működtetni és a bibliai üzenet körül egyben tartani a gyülekezetet számos olyan döntést követelt meg a részünkről, amelyeket némelyek örömmel fogadtak, mások viszont elutasítottak. Teljesen új imádati és kommunikációs módszereket kellett alkalmaznunk. A hívek előtt a szolgálat egy újfajta dimenziója nyílt meg, és ki kellett aknáznunk az evangélium hirdetésének új vetületeit.

4. Az elmúlt időszak egyik fontos tényezője a helyi hatóságokkal való együttműködés volt. Az adventista gyülekezetek önkéntes csapatai különböző közintézmények dolgozóival együtt próbálták átsegíteni a helyi közösségeket a válságon gyakorlati szolgálatukkal, segítségnyújtással, tanácsadással, élelmiszer- vagy gyógyszer beszerzésével az elszigetelten élő, támogatás nélküli személyeknek. Az önkormányzatok néhány gyülekezetünknek meg is köszönték, hogy a tagok tevékenyen részt vállaltak a helyi közösségek támogatásában.

Az adventista egyházhoz tartozó tagok vagy támogatók közül többen orvosokként, nővéreként, ápolókként a „tűzvonalban” vállaltak szolgálatot, hogy bátorsággal, odaadással és szakértelemmel menthessenek emberéleteket. Mindez arra utal, hogy helyesen értelmezzük az evangéliumot, mely arra buzdít, hogy mind lelki, mind testi szempontból igyekezzünk embertársaink megmentését szolgálni. Ezek az emberek megérdemlik a köszönetünket.

5. Különösen fontosnak tartom, hogy ne veszítsük el a bibliai reménységet, és összpontosítsunk a küldetésünkre. Ugyanakkor nagyon fontos éber szemmel tartanunk és minden eszközzel védenünk az alapvető em-

beri jogok tiszteletben tartását, hogy ne csorbuljon a lelkiismereti szabadságunk. Romániában nehezen vívtuk ki a vallás- és lelkiismereti szabadságot, de nagyon könnyen elveszíthetjük. ■

Mihai Miron, igazgató,

Vallásszabadság Osztály, Dél-erdélyi Egyházterület

1. Az óvintézkedések negatívan befolyásolták a gyülekezéshez való jogot. Ez hátrányosan érintette a nyilvános imádatot, mivel módosítani, rövidíteni kellett az istentiszteletek programját, és korlátozni a résztvevők számát. Különösen a szervezett tevékenységek terén szenvedtünk kárt, mert helyi, egyházterületi és országos szinten is le kellett mondanunk a különböző képzéseket, adminisztratív rendezvényeket.

2. A történelem folyamán a keresztényeket számos jogtól fosztották már meg. A Római Birodalomban, de később is, elkobozták a javaikat, megkínózták, megölték, emigrációra kényszerítették őket. Ettől nem volt teljesen mentes a romániai és az európai adventizmus sem. Az egészségügyi biztonság érdekében elrendelt korlátozásokat azonban nem szabad vallásüldözésnek tekintenünk. Az ókorban nem voltak ismertek a mai modern vallásszabadsági jogok, de a Biblia azt tanácsolta, hogy nem kell szembeállni a gonosszal, tisztelni kell a hatóságokat, és kerülni azokat a településeket, ahol fellángolt az üldözés.

Az egészségvédelmi intézkedésekkel nem a keresztények jogait akarták korlátozni. Az új rendelkezések vallási, területi vagy kulturális hovatartozástól függetlenül a teljes lakosságra vonatkoznak. Éppen ezért a keresztény embernek mindenki másnál nagyobb felelősségérzet-

ről kell bizonyosságot tennie az egészség védelmében. Az Ótestamentumban számtalan esetben találkozhatunk az elszigetelés vagy a karantén különböző formáival.

Tömören fogalmazva tehát, az adventistáknak meg kell bizonyosodniuk afelől, hogy sem egyéni, sem közös-

ségi szinten nem veszélyeztetik saját vagy embertársaik egészségét. Olyan fontos jogok, mint az egyéni imádat-hoz és a vallásgyakorláshoz való jog, mint ahogyan az alapvető jogok is (imádkozás, éneklés, családi áhitat, szabad véleménynyilvánítás) semmiféleképpen nem károsultak.

3. A hívők nagy része megtapasztalhatta a félelmet és a szorongást. A bizonytalanság stresszforrást jelent. Egyéni és intézményi szinten új fontossági sorrendet kellett felállítanunk, és ez a hullám az egyház összes szervezeti formáját érintette: az oktatást, a missziómunkát, a lelkési szolgálatot, a könyveladást, stb.

Külön kihívást jelentett a kizárólag online kapcsolat-tartás, amihez nagyon rövid idő alatt kellett alkalmazkodnunk. Sok esetben gyarapodtak a feladatok. Ilyenkor az az érzés kerített hatalmába, hogy új és veszélyes helyzetek elé nézünk. És mindezeket túl még ott voltak az álhírek is.

4. Hálás vagyok az internetes bibliakonferenciákért. Köszönetet mondunk Istennek a gyülekezetekben zajló új istentiszteleti formákért. Érzelmi csúcspontként éltük meg a gyülekezetek újranyitását, az udvaron, később pedig a teremben megtartható istentiszteleteket. Nagyra értékeltem, hogy a hívők mennyire vágytak részt venni az imádati alkalmakon. Továbbá köszönjük meg Istennek, hogy 2020-ban egyensúlyban tudtuk tartani az anyagi és az emberi erőforrásainkat. Hálásak vagyunk azért is, hogy fejlődött az Internet Ügyosztály, és a mű különböző ágazataiban online tevékenységeket folytathattunk.

5. Jelen pillanatban szükséges tiszteletben tartanunk embertársaink véleményét. Nagy figyelmet kell fordítanunk arra, hogy hogyan nyilvánulunk meg, amikor diszkriminatív eljárásban részesítenek, és mint mindig, éberan kell figyelniünk a vallásszabadsággal kapcsolatos törvényjavaslatokat. Nevelniük kell a tagokat, hogy tudatosuljon bennük, milyen negatív hatásai lehetnek a közösségi platformokon terjedő különböző információk megfontolatlan elfogadásának. ■

Dragoș Mușat, a Vallásszabadság Osztály igazgatója, Romániai Unió

AZ ADVENTISTA OKTATÁSRA VONATKOZÓ JELENVALÓ IGAZSÁG (III)

Személyiség, identitás és küldetés szemben az információval, egyformasággal és irányvesztéssel (2)

1. Az emberiség felszámolása a kapcsolatok, az identitás és a küldetés kiiktatása által

C. S. Lewis *Az emberiség felszámolása* című könyvében már 1943-ban rámutatott arra, hogy léteznek olyan oktatási rendszerek, amelyek megpróbálják misztifikálni a valóságot, és ezektől függővé tenni a gyermekeket és ifjakat. Utalva mindarra, amit az akkori iskolákban tapasztalt, a szerző megállapítja, hogy a hagyományos oktatási rendszerek „úgy gondoskodnak a tanulókról, ahogy a madár gondoskodik a fiókáiról, amikor repülni tanítja őket. Ezzel szemben az újabb rendszerek úgy bánnak a diákokkal, mint a szárnyas farmok gondozói – különféle módszereket alkalmaznak olyan célok elérése érdekében, amelyekről a szárnyasoknak fogalmuk sincs.”¹ C. S. Lewis valójában arra figyelte fel, hogy kiveszett az a lelki-személyes dimenzió, amely nemcsak a legtermékenyebb környezetet teremti meg a pedagógiai folyamat megvalósítása érdekében, hanem szüntelenül a legmagasabb eszményképet és az „új eget és új földet” (Jel 21:1) tartja szem előtt.

Allan Bloom a *The Closing of the American Mind* című könyvében, noha nem tér ki az oktatás lelki vetületére, és kimondottan a liberális kapcsolati-érzelmi látásmódnál marad, mégis kritizálja a modern pedagógiai stratégiákat. Arra szeretne rámutatni, hogy a '70-80-as években mennyire

súlyos volt a helyzet – de vajon mi a helyzet napjainkban? –, ezért arra számít, hogy művére „hadtudósításként” fognak tekinteni.² Úgy véli, a modern társadalom azért szembesül problémákkal, mert az egyetemek már nem tesznek eleget azon küldetésüknek, hogy támogassák az „ésszerűséget és a hozzáértést, ... az értelmiségi őszinteséget és az áldozatvállalást”,³ miközben megelégszenek annak bemutatásával, amit a jelenkor lényegesnek tart. Mindez azt eredményezte, hogy a tanítás a propaganda eszközüvé vált. Ekképpen az embert annak alapján kezdték el értékelni, amit tesz, nem pedig önmagáért. Ez a fajta megközelítés derül ki abból a következtetésből is, amire egy híres „fejvadász” cég képviselője jutott: „Az embereket az alapján alkalmazzuk, amit tudnak, és az alapján menesztjük, amit képviselnek.”

Csakhogy a fent említett tanárok, és hozzájuk hasonlóan sokan mások – némelyek akár jó szándékkal – épp azt hagyják figyelmen kívül, hogy az emberiség felszámolásának folyamata „Isten felszámolásával” kezdődött el. Ennek a tragikus jelenségnek volt egyik lényeges momentuma a következő kijelentés: „Isten halott!” Azt azonban már nagyon kevesen fogják fel, hogy e „győzelme” után az ember igazából haldokló állapotban maradt. Az Istentől való elidegenedésnek minden esetben az elszigetelődés, a magány és a félelem

ÍME, MIT ERED-
MÉNYEZETT AZ
A STRATÉGIA,
AMELY MEGSA-
KÍTOTT MINDEN
SZEMÉLYES
KAPCSOLatot
A TEREMTŐVEL
ÉS A TERMÉSZET-
TEL: ELVESZETT
AZ ÉDENI AZO-
NOSSÁG, NINCS
TÖBBÉ LELKI
KÜLDETÉS, VAGYIS
MEGTÖRTÉNT
AZ, AMIRŐL C. S.
LEWIS IS BESZÉLT:
„AZ EMBER MINT
OLYAN MEG-
SZÜNT LÉTEZNI”.

az ára (1Móz 3:10), és szinte már nem is kell beszélnünk ennek következményeiről: a bűntudatról, a hazugságról, az ítéletről és a halálról.

Az utóbbi időben azonban egyre több szó esik a „diák-központú” pedagógiai stratégiákról. Ne feledjük, hogy a legjobb szándék ellenére is csupán egy posztmodern megközelítéssel van dolgunk, amely valójában egy igazság-utáni megközelítés, amely során az oktatási folyamat nem az egyetemes értékekre, elvekre összpontosít, hanem leginkább az elsődleges szükségletekre, vágyakra. Vagyis nem átformáló tapasztalatot ad át, hanem információt, miközben a bibliai és lelki látásmódról szó sem esik. Bár a jelenlegi pedagógiai rendszerek a liberális diskurzust karolják fel, mely fennen hangoztatja az egyén fontosságát és a multidiszciplináris látásmódot, a valóság mégis azt mutatja, hogy társadalmunk egyre inkább uniformizálódik (ez alatt értendő a nemek közötti különbségtételek eltörlése is). Az ilyen társadalomban egyre több elszigetelt ember él, akikben már nincs semmiféle azonosságra való igény. Korunk embere így jutott oda, hogy nem vágyik többre annál, amit a jelenben megszerezhet és elfogyaszthat (a profit lett az élet értelme⁴). Ez már a hitetlenség ideje (Lk 18:8), „amiképpen Noé napjaiban volt” (Mt 24:37-38), ami azt eredményezi, hogy értelmetlennek tűnik bármely vita az élet igazi értelméről. Íme, mit eredményezett az a stratégia, amely megszakított minden személyes kapcsolatot a Teremtővel és a természettel: elveszett az édeni azonosság, nincs többé lelki küldetés, vagyis megtörtént az, amiről C. S. Lewis is beszélt: „az ember mint olyan megszűnt létezni”.

2. Kapcsolat, azonosság és küldetés – nevelés által

Különlegesen értékes az Istennel ápolts személyes kapcsolat, amely a közösség számára is fontos, továbbá nagy értéket képviselnek az életadó ismeretekkel kapcsolatos felfedezések is az oktatás szélesebb kontextusában. Amint mondani szokás: „Sokat tanultam a könyvekből, de ami igazán fontos az életben, azt néhány embertől tanultam meg.” Ebben rejlik a keresztyén oktató felelőssége is: igazi példának kell lennie, hogy didaktikai és szolgálati tevékenysége révén a gyermeket vagy az ifjút a Nagy Tanítómesterhez vezethesse. Való igaz, hogy ez a munka már a családban elkezdődik, majd folytatódik a gyülekezetben, és az lenne a legjobb, ha minden adventista oktatási intézményben jelen lenne. Egy ilyen oktatási program olyan ifjakat készít fel, akik a kozmikus történelmi színpadon Józsefhez, Eszterhez, vagy Ánaniáshoz, Misáelhez és Azariáshoz hasonlóan

eltökélik magukban, hogy akár életük árán is hűségesek maradnak Istenhez. Érdekes, hogy ezek a bibliai személyek nem egy bizonyos igeszakaszról beszéltek, hanem egy bizalomra méltó Személyről, akit felfedeztek a hallott és olvasott szövegekben, de azokban a tapasztalatokban is, amelyek a mentor és tanítványa közti kapcsolat alapját is képezik.

Meglehet, hogy a mai egyenlőség és testvériség, a globalizáció és a politikai korrektség nyomása alatt szem elől tévesztettük azt, hogy Jézus Krisztus egyházának a misszióját a Biblia az „elhívásra” (Mt 4:129; Lk 9:23), a „döntésre” (Lk 5:11), de különösen a „küldetésre” (Mk 3:13-14; Mt 28:19-20) alapozza. Továbbá, ezek a követelmények profetikus szemszögből eszkatológiai megnevezési formákat nyernek, mint például: „Én népem” (Jel 18:4), „maradék” (Jel 12:17), vagy a végső ítéletre felkészített világra küldött „három angyal” (Jel 14:6-10). Jézus Krisztus küszöbönálló eljövetele hirdetésének része a mennyei képmás helyreállítása az emberben, valamint Isten jelenlétének hirdetése egy olyan világban, amelyben az emberek egyre kevésbé hajlandók elismerni Isten teremtményének nyilvánvaló jeleit. Ez a legfőbb oka annak, hogy a Cernicai Adventus Egyetem és a „Dr. Luca” Egészségügyi Posztliceális Iskola lelkipásztorokat, tanárokat és tanítókat, szociális gondozókat és egészségügyi ápolókat képez ki.

Legyen szó adventista oktatásról vagy bármilyen lelki tapasztalatról, annak képesnek kell lennie az emberben helyreállítani a mennyei képmást, és olyan ismereteket átadni, amely az életre vezet és kiemeli igazi identitásunkat. Ennek érdekében szükség van a személyes kapcsolat ápolására Istennel úgy, hogy az oktatási folyamatban ezt a kapcsolatot odaszentelt életű tanárnak kell mentorálnia. Amennyiben Pál apostol kijelentése – „*hogy megismerjem Őt*” (Fil 3:10) – a mi imánk és mindennapos foglalatosságunk is, van remény arra, hogy az oktatás identitást, küldetéstudatot, felelősségérzetet eredményezzen, valamint az örök életre vezessen, és ne csak mulandó, értelmetlen életre szóló információkat közöljön. ■

1. C. S. Lewis: *Az emberiség felszámolása*. 34. o.

2. Allan Bloom: *The Closing of the American Mind*.

3. Uo.

4. Ez volt a címe Cristian Iftode professzor egyik cikkének is, amelyben pontos képet fest a mai ember előtt álló lehetőségekről, amikor döntenie kell élete értelmét illetően. Egyik következtetése szerint „a mai társadalom életének értelmét nagyon egyszerűen meg lehet fogalmazni: *Dolgozzunk, mint a robotok, és fogyasszunk, mint a tékozlók.*” <https://www.scena9.ro/article/sensul-vietii-consum-fericire>

Emanuel Sălăgean, lelkipásztor, az Adventus Egyetem kommunikációért és közkapcsolatokért felelős igazgatója

**SZEMÉLYES
ELKÖTELEZETTSÉG
EMANUEL
SALAGEAN**

**LEGYEN SZÓ ADVENTISTA
OKTATÁSRÓL VAGY BÁR-
MILYEN LELKI TAPASZTA-
LATRÓL, ANNAK KÉPESNEK
KELL LENNIE AZ EMBERBEN
HELYREÁLLÍTANI A MENNYEI
KÉPMÁST, ÉS OLYAN ISME-
RETEKET ÁTADNI, AMELY AZ
ÉLETRE VEZET ÉS KIEMELI
IGAZI IDENTITÁSUNKAT.**

ÁLMODJ NAGYOT, ÁLMODJ KIS CSOPORTOKAT!

Az élet változás, lényege a megváltozás!” – summázza Gyökössi Endre. Azon tűnődöm, hogy vajon csak az élet lényege a megváltozás, vagy a változásnak is ez kell, hogy legyen a lényege és célja? Nyilván, gondoltunk arra az elmúlt hónapokban, hogy azért van körülöttünk a sok változás, hogy valami bennünk is megváltozzon, hogy visszaalakuljunk Isten képására.

Volnának könnyebb utak is a megváltozáshoz, mint a világválság. A legkönnyebb és legkevésbé fájdalmas út a változáshoz az imádság, állapítjuk meg kellő tömörséggel. Csakhogy, ismerjük el, túl kevesen és ritkán élünk az imádság lehetőségével. Ezért kénytelen Isten az egész világot megváltoztatni, hogy felébressze egyházát.

Úgy tűnik, hogy a változás csak úgy vezet megváltozáshoz, ha kellő mértékű sokk éri az életünket. Így tört világunkra, egyházunkra több mint egy évvel ezelőtt a Covid-19 világjárvány is, az ebből származó, vagy hozzá csatolt következményekkel együtt.

Amiben széleskörű egyetértést tapasztaltunk gyülekezeteinkben, az az, hogy egyrészt hirtelen, váratlanul ért, mint terhes nőt a szülési fájdalmak (1Thess 5:3), másrészt egyre világosabb számunkra, hogy világunk jelentősen más lesz, mint korábban volt. Csak azt nem tudjuk még felmérni, hogy miben áll ez a másság, mire számítsunk. Szoktatjuk magunkat a gondolathoz, hogy jön, de nem bírjuk felismerni, hogy milyen lesz az új világrend, avagy az új világrendetlenség. Tehetetlenül nézünk a változás elé, esetleg a félelem is megkísért. Mit tegyünk, mit tehetünk?

Mit tanít Isten Igéje az előre meg nem ismerhető, de egyre bizonyosabbá váló változással kapcsolatosan? „Ne félj a hirtelen való félelemtől, és a gonoszok pusztításától, ha eljő; mert az Úr lesz a te bizodalma, és megőrzi a te lábadat a fogságtól” (Péld 3:25-26). Nem helyes tehát félni a hirtelen jövő veszélytől, az előre fel nem mérhető változástól, mert az Istenbe vetett bizalom megtart. Ugyanakkor az Ige másik arcára is figyelniünk kell!

A Biblia alapvetően két részből áll. Az Ige egyik arca a számtalan ígéret, melynek egyike, hogy Isten megőrzi lábunkat, életünket. Másrészt minden ígéret – ez is – feltételhez kötött. Az ígéretekre rendszerint jobban emlékezünk, de az Igében megfogalmazott feltételekre is oda kellene figyelniünk. Vizsgáljuk meg, mi a feltétele ennek az ígéretnek. A 21. vers arra hív, hogy „örizzük meg az igaz bölcsességet és a meggondolást!” A bölcsesség és a meggondolás maradjon meg mindig az emberben! A bölcsesség volt Isten tanácsosa, amikor a Földet megteremtette. „Az Úr bölcsességgel fundálta a földet” (Péld 3:19), mindent értelemmel alkotott. Nála nincs rutin, sem megszokás.

Ahogy az embert a bölcsesség és a meggondolás megőrzésére hívja, tulajdonképpen arra szólítja, hogy minden tette mögött értelem és megfontolt-ság álljon.

Gondoljuk végig, hogy mennyire tele vagyunk olyan rutinok, dolgokkal, úgy személyes, mint közösségi életünkben, amelyek nem hozhatnak gyümölcsöt az életünkben, nem számíthatunk a részükről bármilyen eredményre. Ilyen értelmetlenségre vall az az életvitel, amelyre azt mondja Isten Igéje, hogy „mit használ, ha valaki megnyeri a világot, lelkében pedig kárt vall” (Mk 8:36), miközben megfeledkezünk arról, hogy Isten az evangéliumot, annak megélését és továbbadását bízta ránk, mindannyiunkra.

Az értelemhez való ragaszkodás ébredést és megújulást eredményez. Míg az ébredés értékeink újragondolását feltételezi, a megújulás a szervezés és a módszerek megváltoztatását követeli meg.

Kevesebb prédikáció, több kiscsoport

Egyik szokásunkról, a túl sok prédikálásról írta Ellen White: „Kétszer annyi az igehirdetés az összejöveteleinken, mint kellene... Öt, személyesen váltott szó többet érhet el, mint az egész igehirdetés... Amikor a hallgatóság nem olyan nagy, s a legtöbb jelenlévő a mieinkből kerül ki, kevesebbet hirdessetek Igét. A népnek nyíljon alkalma bizonyosságot tenni a hallottakról.”¹

Tapasztalhattuk, hogy az elmúlt periódusban a kisebb gyülekezetek általában könnyebben kezelték a járvány okozta kihívásokat, mint a nagyobb közösségek, mert a kapcsolattartás, a lelki gondozás és a „sorok rendezése” terén is hatékonyabbnak bizonyultak. Ugyanakkor a nagyobb gyülekezetekben is észlelhető volt, hogy akik valamilyen kisebb csoportban már korábban megtalálták a helyüket – legyen szó imacsoportról, vagy szolgáló kis csoportról –, természetesen most is könnyebben egymásra találtak.

Ellen White által Isten figyelmeztette népét: „Ha sokan vannak egy gyülekezetben, alakuljanak kis csoportok, hogy ne csak az egyház tagjaiért, hanem a hitetlenekért is munkálkodjanak! Aki tévedni képtelen, az hívta fel a figyelmemet a kis csoportok alakítására, mint a keresztyén erő-

feszítés alapjára. Ha sokan vannak a gyülekezetben, szervezzük őket kis csoportokba, s az egyház tagjain kívül a hitetlenekért is fáradozzanak! Ha valahol csak ketten-hárman ismerik az igazságot, szervezzék magukat munkacsoporttá! Tartsák épen egységük kötelékeit, húzzák az igát egyesült erővel, buzdítsák egymást szeretettel, merítsenek erőt és bátorságot egymástól az előrehaladásra!”² „Nincs időnk az évekig tartó előkészületekre. Az igazság előtt ma nyitva álló ajtók rövidesen örökre bezárulnak. Most vigyétek az üzenetet! Ne halogassátok! Ne engedjétek, hogy az ellenség vegye birtokába a megnyitott területeket! A kis csoportok széledjenek szét, és végezzék a Krisztus által tanítványaira bízott munkát!”³

A kis csoportok a századok során

Néró Kr. u. 64-ben kiadott keresztényellenes rendelete ellehetetlenítette ugyan, hogy a keresztények templomokat építsenek, és a gyülekezésük is törvényellenes volt, de senki nem tudta megakadályozni őket, hogy kisebb csoportokban összegyűljenek és táplálják a krisztusi lángot.

Howard Snyder egyháztörténész írja, hogy a keresztény egyház minden nagyobb vallásos megújulásával együtt járt, hogy a keresztények visszatértek a házi bibliatanulmányozáshoz és a házi imaórákhoz, amelyekben a hitükről és tapasztalataikról beszélgettek.⁴

Az egyik figyelemre méltó ébredési mozgalom Angliában alakult meg John és Charles Wesley vezetésével. John Wesley írta, hogy „egyetlen gyülekezeti körzet sem virágzott soha anélkül, hogy ne lettek volna kis csoportok a közösségben.”⁵

George Whitefield és John Wesley nagyból egy időben lobbantották lángra a krisztusi hit tüzét Amerikában. Míg Whitefield képes volt olyan hangosan szónokolni, hogy több kilométerre is hallható volt a prédikációja (amelyet egy alkalommal húszezren hallgattak végig), Wesley a prédikálás mellett a kis csoportos tevékenységre is hangsúlyt fektetett. Whitefield munkássága halála után szinte nyomtalanul elveszett, míg Wesley módszeres, kis csoportos tevékenysége nyomán máig érezhető munkát hagyott az utókornak.⁶

A Wesley-féle metodista kis csoportoknak három alaptevékenysége volt: 1. Istentől kapott személyes üzeneteket osztottak meg a csoporttagokkal. 2. Bajtársi közösségek voltak, amelyeknek a tagjai megosztották egymással örömeiket, küzdelmeiket, személyes kísértéseiket és győzelmeiket. 3. A csoportok célja a misszió volt.

Az advent mozgalomban is észlelhető ennek jelenléte. Például amikor Ellen White Ausztráli-

ában, Melbourne-ben szolgált, a városban a lelki ébredés nyomán kétezer kis csoport működött. Ekkor írta White testvérnő korábban már idézett kinyilatkoztatását, hogy aki tévedni képelen, megmutatta neki, hogy a keresztény szolgálat alapja a kis csoportok szervezése.

Napjainkban Kínában, ahol üldözik egyházunkat, a kereszténység nemcsak, hogy túlélte, de felvirágzott a szolgáló kis csoportoknak köszönhetően, annak ellenére, hogy az egyház nélkülözi a lelkeszi vezetést.⁷

Figyelemre méltó hasonlóság

A kis csoportok kérdését vizsgálva láthatjuk, hogy Ellen White ugyanazokat a tevékenységeket javasolja, mint amelyeket John Wesley vezetett be a szolgálata alatt.

1. **A Biblia tanulmányozása:** „Megmutatták nekem, hogy táborozásaink vonzóbbak és sikeresebbek lesznek. Ahogy a vég felé közeledünk, úgy látom: mindinkább kevesebb lesz a prédikáció és több a **Biblia-tanulmány**. Kis csoportok alakulnak mindenütt, s Bibliával a kezükben nyílt, kötetlen beszélgetések keretében tanulmányozzák majd az Írásokat.”⁸

2. **Tapasztalatok megosztása:** „Jöjjenek össze **kis csoportok** este, délben vagy kora reggel a Biblia tanulmányozására! Tartsanak imaórákat, imádkozzanak, hogy a Szentlélek erősítse, világosítsa és szentelje meg őket! Isten ezt akarja elérni minden munkása szívében. Ha magatok nyitjátok meg az ajtót, hogy befogadják Őt, gazdag áldásban lesz részetek. Gyülekezeteitekben angyalok lesznek jelen. Az élet fájának leveleivel fogtok táplálkozni. Ezekben az értékes órákban, amikor Isten áldását keresitek, mily **bizonyágtételeket** tehettek a munkatársaitokkal alkotott meghitt barátságról! Ez több megnyugvást, örömet ad, mint a gyülekezetben játszott hangszerek kellemes hangja. Krisztus be fog lépni a szívetekbe. Csakis ezen az úton tudtok megmaradni rendíthetetleneknek.”⁹

3. **Közösen végzett szolgálatok:** „Induljanak el kis csoportok, **végezve a Krisztus által tanítványainak adott munkát!** Fáradozzanak az örömhír hirdetőiként, osztogassanak kiadványokat, beszéljenek az embereknek az igazságról! Imádkozzanak a betegekért, és természetes gyógymódokkal – nem gyógyszerekkel – ápolják őket; tanítsák meg őket, miként nyerjék vissza egészségüket és kerüljék el a betegségeket!”¹⁰

A gyakorlatban

Hasznunkra válna, ha minden gyülekezetben négy-hat személyből álló házi kis csoportot szerveznénk, ahol hetente megosztanánk egymással igei felismeréseinket, személyes küzdelmeinket, élményeinket, és szolgálatra szerveződnenk. Váltsa fel a kis csoportos szolgálat a rutinos, megszokott tevékenységeket közösségeinkben!

**AZ INLEJTETT
PÉLDA
FILEP-LUKÁCS
ISTVÁN**

**NE ATTÓL FÉLJÜNK,
HOGY OLYAN VESZÉLY
JÖN, AMELY TÖNKRE-
TESZ, HANEM ATTÓL,
HOGY A VESZÉLY NEM
AZ ÚTON, HANEM
AZ ÚT MELLETT
TALÁL MINKET!**

Nilván sok más módszer tekintetében tanulságokat vonhatunk le, ha visszatekintünk az elmúlt esztendő eseményeire. Jó lenne, ha minden gyülekezet átgondolná, hogy az elmúlt egy év milyen tanulságokat hagyott maga után. Aki meggondolt és értelmes tevékenységeket folytat, és megőrzi a bölcsességet és meggondolást, bátorsággal járhatja útját: „Amikor lefekszik, nem retten, és gyönyörűsége lesz az álma.” Bátran alszik akkor is, ha tudja, hogy veszélyben van, ahogy Péter is pihent az előtt a bizonyos veszélyes nap előtt. Aki Isten tanácsának enged, a veszély és a halál teljes tudatában is nyugovóra térhet, és mint gyermek, nyugodtan és zavartalanul alhat. „Nem fél a hirtelen való veszedelemtől”, aki értelmesen végzi a munkát, amit Isten rá és egyházára bízott.

Ne attól féljünk, hogy olyan veszély jön, amely tönkretesz, hanem attól, hogy a veszély nem az úton, hanem az út mellett talál minket! ■

1. Ellen White: *Sermons and talks*. II. kötet, 88. o.
2. Ellen White: *Bizonyságtételek a gyülekezetnek*. VII. kötet, 22. o.
3. Ellen White: *Bizonyságtételek a gyülekezetnek*. IX. kötet, 172. o.
4. Howard Snyder: *The Problem of Wineskins*. Downers Grove, ILL: Intervarsity Press, 1975. 164. o.
5. John Mallison: *The Small Group Leader*. Bletchley, England: Scripture Union, 1996. 1. o.
6. John Wiest: *Banding Together*. (A közösség ereje). Vezetői kézikönyv.
7. David Cox: *Think Big, Think Small Groups*. 8. o.
8. Ellen White: *Az evangélium szolgálói*. 407. o. Továbbá: *Bizonyságtételek*. VI kötet, 87. o.
9. Ellen White: *Bizonyságtételek*. VII. kötet, 195. o.
10. Ellen White: *Spalding and Magan Collection*. 320. o.

Filep-Lukács István, lelkipásztor, Észak-erdélyi Egyházterület

Mezőménesi Egészség- és Prevenciós Központ

Rendelkezel szakképesítéssel az alábbi területek valamelyikén (lásd a *listát), és szeretnél olyan stresszmentes közösségben dolgozni, amely értékeli a munkádat, ráadásul olyan helyen, ahol **jut idő az élet fontos dolgaira is, a családra, a gyermekekre, az egészségre, személyes és szakmai fejlődésedre?** Talán épp azon gondolkodsz, hogy egyáltalán van-e ilyen hely? Nos, bizony van! Hogy hol? A Mezőménesi Egészség- és Prevenciós Központban!

Íme az általunk felkínált előnyök:

- ingyenes szállás az intézmény lakásaiban (csak a költséget kell fizetni)
- stabil munkaprogram, éjszakai ügyeletnek nélkül
- téli/tavaszi szünidő a pihenőszabadságon kívül
- napi 2 étkezés, a legjobb minőségű ételekből
- a közelben van adventista oktatási intézmény (óvoda, elemi iskola és líceum)
- fiatal, sokgyerekes családok közössége a kampuszban
- továbbképzési lehetőségek a világ különböző pontjain, többek között az Egyesült Államokban, a Loma Linda Egyetemen

Amit elvárunk egy adventista orvostól:

- Kiváló kommunikációs és kapcsolattartó képesség, betegek iránti együttérzés és tisztelet
- Szakmai hozzáértés, pontosság, komolyság és rugalmasság
- Magabiztosság, önbizalom, szerénység és egyszerűség

- Emberek iránti szeretetet, a beteg mint emberi lény iránti érdeklődés
- Csapatmunkára való hajlandóság
- Nyitottság a képzés, a személyes és szakmai fejlődés iránt

Ha további információkat szeretnél kapni az általunk nyújtott előnyökről, amelyekben akkor részesülhetsz, ha csatlakozol a munkaközösségünkhöz, küldd el a szakmai önéletrajzodat a következő e-mail címre: nicolaegabrieldan@gmail.com.

Szakmai önéletrajzod mellett írd pár sort magadról, az életedről és az értékrendedről.

*Keresett szakterületek:

Allergológia és immunológia
Kardiológia
Diabétesz, táplálkozás és emésztőszervi megbetegedések
Endokrinológia
Gasztroenterológia
Geriátria és gerontológia
Családorvos
Fizioterápia és balneológia
Belgyógyászat
Neurológia
Pneumológia
Reumatológia
Közegészségügy és menedzsment

EFORIE SUD-I ÜDÜLŐHÁZ – 2021

A Hetednapi Adventista Egyház Eforie Sud-i üdülőháza (Mihai Viteazu utca 49–51. szám, Konstanca megye) a következő ajánlatokkal várja a pihenni vágyó egyháztagokat és hozzátartozókat: **ötnapos üdülési turnusok (szállás + napi 3 étkezés [ovo-lakto-vegetáriánus és vegán étrenddel])** korszerű, húsz szobás épületben. A szobák kétágyasok, és saját fürdőszobával rendelkeznek.

INFORMÁCIÓK ÉS FOGLALÁS:

A Hetednapi Adventista Egyház Nyugdíjpénztára

Telefon: 0741 123 056

A szolgáltatás ellenértékét az Adventista Nyugdíjpénztár bankszámlájára kell befizetni: **RO70BRDE445SV23727864450** – BRD, a következő megjegyzéssel: „**Plata sejur Eforie Sud + a név**”, vagy közvetlenül a Nyugdíjpénztár kasszájánál (az Unió székhelyén).

Postacím: str. Erou Iancu Nicolae nr. 38–38A, 077190, Voluntari, Ilfov megye.

E-mail: rezervare.Eforie@adventist.ro

TURNUSOK:

május 30. – június 4.	június 20–25.	július 11–16.	augusztus 1–6.	augusztus 22–27.
június 6–11.	június 27. – július 2.	július 18–23.	augusztus 8–13.	augusztus 29. – szeptember 3.
június 13–18.	július 4–9.	július 25–30.	augusztus 15–20.	

ÁRAK: SZÁLLÁS + 3 ÉTKEZÉS/NAP/FŐ

Felnőttek és 14 év feletti gyermekek	4 és 14 év közötti gyermekek külön matraccal és ágyneművel	matrac nélkül	Négyéves korig
május 125 lej	május 70 lej	május 57 lej	a szolgáltatás ingyenes.
június 135 lej	június 75 lej	június 60 lej	
július/augusztus 155 lej	július/augusztus 80 lej	július/augusztus 65 lej	
szeptember 135 lej	szeptember 75 lej	szeptember 60 lej	

FONTOS!

- ✓ A turnusok vasárnap délután 2 órakor, az ebéddel kezdődnek, és pénteken 10 órakor, a reggeli elfogyasztásával érnek véget.
- ✓ A foglalás (telefonon vagy elektronikus postán) maximum 2 hétig érvényes. Ez idő alatt az üdülés árát a fent említett banki folyószámlára kell átutalni. Ellenkező esetben, legkevesebb egy hónappal a turnus kezdete előtt a foglalást töröljük.
- ✓ Az Adventista Nyugdíjpénztár számlájára befizetett pénzt csak kivételes esetekben fizetjük vissza, a Nyugdíjpénztár Tanácsának a jóváhagyását követően.
- ✓ **Figyelem:** háziállatokat nem fogadunk!

SZOVÁTAI ÜDÜLŐHÁZ – 2021

A Hetednapi Adventista Egyház szováta üdülőháza (Trandafirilor utca 64. szám, Maros megye) **ötnapos üdülési turnusokat kínál (szállást + napi 3 étkezést [ovo-lakto-vegetáriánus és vegán étrenddel])** az egyháztagoknak és hozzátartozóiknak, korszerűsített, 11 szobából álló épületében, ahol minden szoba saját fürdőszobával rendelkezik.

INFORMÁCIÓK ÉS FOGLALÁS:

A Hetednapi Adventista Egyház Nyugdíjpénztára

Telefon: 0756 576 600

Postacím: str. Erou Iancu Nicolae nr. 38–38A, 077190, Voluntari, Ilfov megye

E-mail: rezervare.Sovata@adventist.ro

A szolgáltatás ellenértékét az Adventista Nyugdíjpénztár bankszámlájára kell befizetni: **RO70BRDE445SV23727864450** – BRD, a következő megjegyzéssel: „**Plata sejur Sovata + a név**”, vagy közvetlenül a Nyugdíjpénztár kasszájánál (az Unió székhelyén).

TURNUSOK:

május 30. – június 4.	június 20–25.	július 11–16.	augusztus 1–6.	augusztus 22–27.
június 6–11.	június 27. – július 2.	július 18–23.	augusztus 8–13.	augusztus 29. – szeptember 3.
június 13–18.	július 4–9.	július 25–30.	augusztus 15–20.	

ÁRAK: SZÁLLÁS + 3 ÉTKEZÉS/NAP/FŐ

Felnőttek és 14 év feletti gyermekek:	4 és 14 év közötti gyermekek:	Négyéves korig
május–szeptember 110 lej	május–szeptember 65 lej	a szolgáltatás ingyenes.

FONTOS!

- ✓ A turnusok vasárnap délután 2 órakor, az ebéddel kezdődnek, és pénteken 10 órakor, a reggeli elfogyasztásával érnek véget.
- ✓ A foglalás (telefonon vagy elektronikus postán) maximum 2 hétig érvényes. Ez idő alatt az üdülés árát a fent említett banki folyószámlára kell átutalni. Ellenkező esetben, legkevesebb egy hónappal a turnus kezdete előtt a foglalást töröljük.
- ✓ Az Adventista Nyugdíjpénztár számlájára befizetett pénzt csak kivételes esetekben fizetjük vissza, a Nyugdíjpénztár Tanácsának a jóváhagyását követően.
- ✓ **Figyelem:** háziállatokat nem fogadunk!

A VIZSGÁLATI ÍTÉLET (I)

MÉLYEN ÉS ŐSZINTÉN VIZSGÁLJUK MEG SZÍVÜNKET! AZT A KÖNYNYELMŰ, HASZONTALAN LELKÜLETET, AMELY SZÁMOS KERESZTÉNYT JELLEMEZ, EL KELL TÁVOLÍTANUNK. KOMOLY HARCOT KELL VÍVNIUK AZOKNAK, AKIK A FELÜLKEDNI IGYEKVŐ INDULATOKAT LE AKARJÁK GYÖZNI.

Avizsgálati ítélet a Hetednap Adventista Egyház tanításainak egyik nagyon fontos tétele. A Biblia egy meghatározott időről beszél, amelynek folyamán megvizsgálják a hívők jellemét, és Isten bizonyos határozatokat hoz, hogy a méltók bejussanak az Ő országába.

A Biblia tanítása szerint a világ történelme ítélettel végződik. Ezt Isten tartja, és két egymást követő szakaszból áll.

Az első szakasz a hívők megítéléséből áll, amely Dániel 7:9–10 verseinek megfelelően megelőzi Jézus Krisztus második eljövételét. „Nézém, míg királyi székek tételének, és az öreg korú leüle, ruhája hófehér, és fejének haja, mint a tiszta gyapjú; széke tüzes láng, ennek kerekai égő tűz; tűzfolyam folyik és jó vala ki az ő színe felől; ezerszer ezren szolgálának néki, és tízezerszer tízezren állának előtte; ítélők ülének le, és könyvek nyitattának meg.”

A második szakasz a gonosz emberek és angyalok megítéléséből áll, amint azt a Jel 20:4 versében olvassuk: „És láték királyi székeket, és leülének azokra, és adaték nékik ítélettel; és látám azoknak lelkeit, akiknek fejüket vették a Jézus bizonyágtételéért és az Isten beszédéért, és akik nem imádták a fenevadat, sem annak képét, és nem vették annak bélyegét homlokukra és kezeikre; és éltek és uralkodtak a Krisztussal ezer esztendeig.” Ez alkalommal tanulmányunkban csupán az első ítélettel foglalkozunk, amelyet vizsgálati ítéletnek is neveznek. Ez hasonlít az ószövetségi jelképes szolgálat, az engesztelési szolgálat alkalmával végzett szertartáshoz. A következőkben a téma több vetületét tekintjük át.

Az ítélet meghirdetése

Péter apostol a következőket írja: „Mert itt az ideje, hogy elkezdődjék az ítélet az Istennek házában...” (1Pt 4:17). Az apostol ihletett szavaiból kitűnik, hogy Isten házának megítélése még nem kezdődött el, de nemsokára bekövetkezik. „Isten háza” az Ő egyháza, vagyis az egyházat alkotó hívők összessége. Az ítéletnek pedig a jövőndőlés-

ben előrevetített utolsó gyülekezet idejében kell megtörténnie.

János apostol Páthmosz szigetén látomásban szemlélhette ezt a kinyilatkoztatást, amellyel tanulmányunk is foglalkozik: „És láték más angyalt az ég közepén repülni, akinél vala az örökkévaló evangélium, hogy a föld lakosainak hirdesse az evangéliumot, és minden nemzetségnek és ágazatnak, és nyelvnek és népnek, ezt mondván nagy szóval: »Féljétek az Istent, és néki adjatok dicsőséget: mert eljött az ő ítéletének órája; és imádjátok azt, aki teremtette a mennyet és a földet, és a tengert és a vizek forrásait!«” (Jel 14:6-7). A Jánosnak kinyilatkoztatottak szoros kapcsolatban vannak a Péternek adott kinyilatkoztatással. Kijelentik az „ítélet óráját”, és ez szervesen egybekapcsolódik az örök evangélium hirdetésével. Kijelentik, hogy ez a különleges óra, ez az időszak, egybeesik az evangéliumnak az összes népek számára való hirdetésével.

Az evangélium hirdetésének eme időszakát még pontosabban leírják a Jelenés 10. fejezetében foglaltak: „És láték egy másik, erős angyalt az égből leszállani, aki felhőbe vala öltözve; és a fején szivárvány vala, és az orcája olyan vala, mint a nap, és a lábai mint a tűzoszlopok; és a kezében egy nyitott könyvecske vala; és tev é a jobb lábát a tengerre, a bal lábát pedig a földre [...] És megesküvék arra, aki örökkön-örökké él, aki teremtette az eget és a benne valókat, és a földet és a benne valókat, és a tengert és a benne valókat, hogy idő többé nem lészen: Hanem a hetedik angyal szavának napjaiban, amikor trombitálni kezd, akkor elvégeztetik az Istennek titka, amint megmondotta az ő szolgálainak, a prófétáknak. [...] És monda nékem: Ismét prófétálnod kell néked sok népek és nemzetek, és nyelvek és királyok felől” (Jel 10:1-2, 6-7, 11).

Az ítélőbíró és az ítélet jelenete

Aki ítél, az maga az Isten. Az ítélet a mennyben folyik. Péter és János apostol kora előtt sok évvel Isten megmutatta az ítélet jelenetét, amint

arra már rámutattunk az egyik bekezdésben, Dán 7:9–10 versei segítségével. Így mutatta meg Isten a prófétáknak látomásban azt a nagy és ünneplés napot, amikor az egész föld Ítéltője előtt átvizsgálják az összes hívő életét és jellemét. Az öregkorú az Atya. Ő elnököl az ítéletkor. A szent angyalok „ezerszer ezren és tízezerszer tízezer” szintén részt vesznek a törvénykezésen.

Az ítélet időpontja

Az ószövetségi előkép-szolgálatban az ítélet napja a földi szentély megtisztításának napja volt. Ekkor tisztították meg a szentélyt az év folyamán felgyűlt összes bűntől. Ez a szentély a mennyekben található mintájára készült, és bemutatta azt, hogy amint egy bizonyos időben megtisztították a földit, ugyanúgy egy bizonyos időben meg kell tisztítani a mennyei szentélyt is. E munkálat kezdetének időpontja egybeesik Isten ítéletének kezdetével, vagyis a vizsgálati ítélettel.

A bűnök átvizsgálását és eltörlését végző ítéletnek az Úr második eljövetele előtt kell megtörténnie. Dánielnek Isten kijelentette az esemény kezdetének időpontját is: „És monda nékem: Kétezer és háromszáz estéig és reggelig, azután kiderül a szenthely igazsága” (Dán 8:14), vagyis megtisztítják a szenthelyet. Ez a profetikus időszak a Dániel könyvében található meghatározás szerint Kr. e. 457-ben kezdődött, és kétezer-háromszáz évig, egészen Kr. u. 1844-ig tart. Az ítéletre rendelt időben, vagyis a kétezer-háromszáz profetikus nap végén, 1844-ben megkezdődött a vizsgálati ítélet, a bűnök eltörlésének ideje. Ennek folyamán minden idők összes hívői megítéltetnek: élők és holtak egyaránt, azokból, „amik a könyvekbe voltak írva, az ő cselekedeteik szerint” (Jel 20:12).

Az ítélet tárgya

A vizsgálati ítélet csupán „Isten házára”, az egyházra vonatkozik. A most ítéletre kerülő holtak és élők Isten hűségesei gyermekei.

Isten törvénye az a mértékegység, amellyel az ítéletkor az emberek életét és jellemét megméri. Bölcs Salamon így szólt: „Az Istent féld, és az ő parancsolatait megtartsd; mert ez az ember földolga. Mert minden cselekedetet az Isten ítéletre előhoz, minden titkos dologgal, akár jó, akár gonosz legyen az” (Préd 12:15-16). Mindenkinél a sorsa a mennyei könyvekben feljegyzettek alapján dől el. Ezekben a könyvekben mindenkinél fel van írva a neve és a cselekedetei, amint azt Isten Dánielnek is megmutatta: „Ítéltők ülénél le, és könyvek nyitattának meg” (Dán 7:10). Minden ember

cselekedetei Isten elé kerülnek, és vagy az igazság, vagy az igazságtalanság rovatában könyvelik el azokat. A mennyben minden név után félelmetes pontossággal bejegyznek minden rossz szót, önző cselekedetet, teljesítetlen kötelességet, a rejtett bűnökkel és a mesteri képmutatással együtt. A mennyből küldött, de figyelemre nem méltított figyelmeztetések és fenytetések, a hasztalanul eltöltött percek, a kihasználatlan órák, az alkalmak a jóra a rosszra felhasznált befolyás messzemenő következményeivel együtt mind bejegyzésre kerül a jelentestevő angyal által a mennyei könyvekben.

Isten elvárja hívőitől, hogy cselekedeteik és álláspontjuk által bemutassák az Ő törvényének jellegét. Törvénye ugyanis jellemének másolata. Legyen életünk szüntelen vezére ez a parancs. „A tanításra és bizonyoságtételre hallgassatok!” (Ésa 8:20). A szentek tehát, akik a vizsgálati ítélet idején küzdenek, hogy Isten jellemének és törvénye szellemének igazságát bemutassák, éppen azok, akik megtartják Isten parancsolatait és a Jézus hitét (Jel 14:12). Akit méltónak találnak, annak része lesz az igazak feltámadásában, amely az első feltámadás. ■

(Folytatjuk)

Füstös Endre, Magyardécse, Észak-erdélyi Egyházterület

ÍTELET IGAZAK ÉS GONOSZOK FELETT FÜSTÖS ENDRE

„EZERSZER EZREN SZOLGÁLÁNAK NÉKI, ÉS TÍZEZERSZER TÍZEZREN ÁLLÁNAK ELŐTTE; ÍTÉLTŐK ÜLÉNEK LE, ÉS KÖNYVEK NYITATÁNAK MEG” (DÁN 7:10).

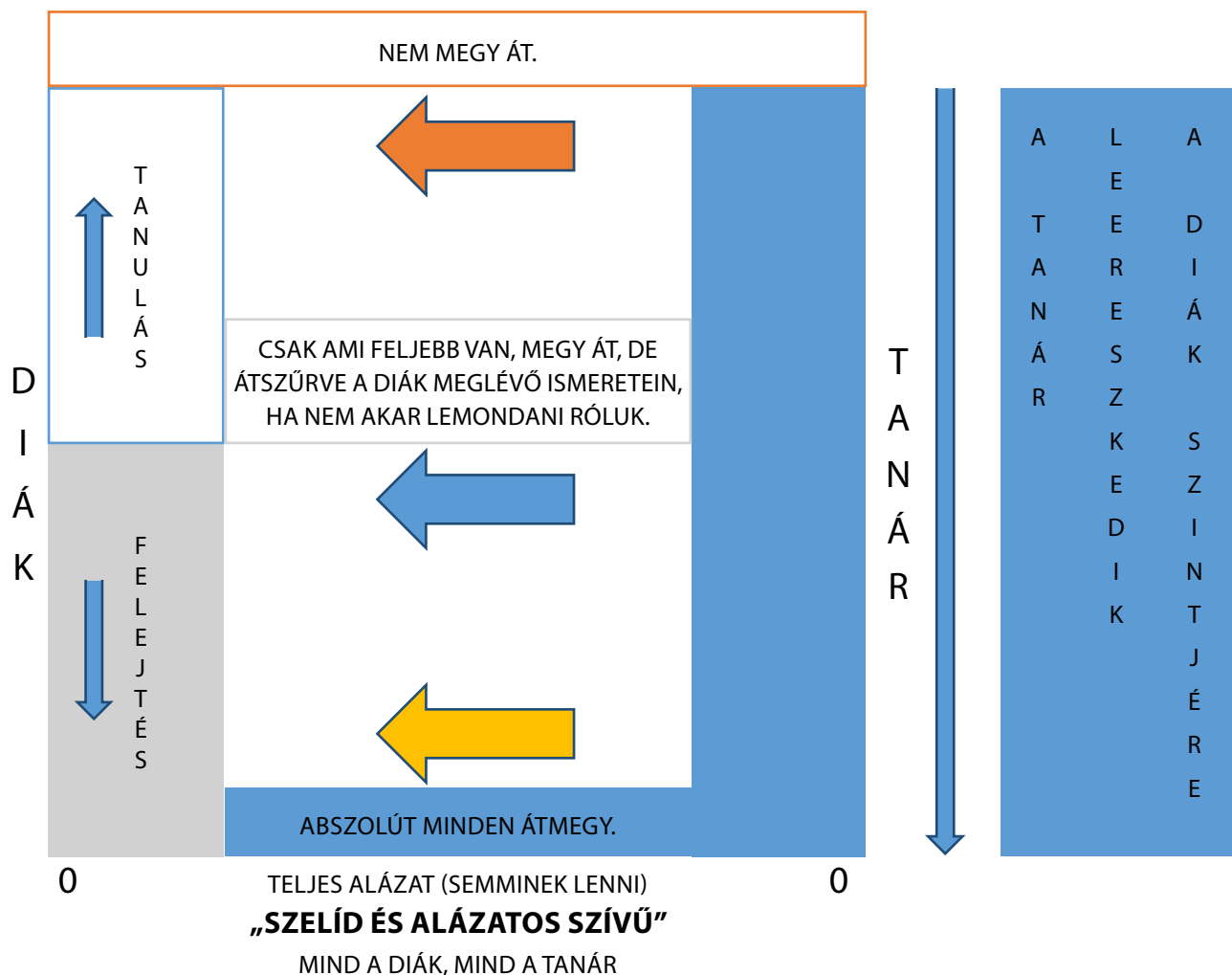
A PEDAGÓGIA DIAGRAMJA

Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterheltettetek, és én megnyugosztalak titeket. Vegyétek föl magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok: és nyugalmat találtok a ti lelkeiteknek. Mert az én igám gyönyörűsége, és az én terhem könnyű” (Mt 1:28-30).

Ez a megindító meghívás tartalmazza a pedagógia alapelveit, a tudás átadása és a tanulás, vagyis az új ismeretek szerzése

művészetének lényeges princípiumait. A román nyelvben fontos megtenni ezt a pontosítást, lévén, hogy az „învăţare” szó jelentheti a tanár tanítói munkáját, ugyanakkor a diák ismeretszerzési tevékenységét is, és ez segít a pedagógiai folyamat grafikai leképzésében is. Az ismereteket a legkompetensebb Személy mutatja be: a tanítók Tanítója. A grafika két oszlopában a tanár és a diák ismeretei jelennek meg. A tanár ismeretei az egész (jobb

A PEDAGÓGIA DIAGRAMJA, MT 11:28-30 ALAPJÁN

oldali) oszlopot betöltik, lévén, hogy rendelkezik az illető tantárgy tanításához szükséges minden ismerettel. A diák oszlopa (a baloldali) csak félig van tele, mivel jóllehet rendelkezik némi ismeretekkel, még sokat kell tanulnia a tanárától. De hogyan „vándorolhatnak” át a tanár ismeretei a diák oszlopába? Az ehhez szükséges feltétel az, hogy a két oszlopban található ismeretek kommunikáljanak egymással, mint a közlekedőedények esetében azok tartalma. A diagramban három szintet különböztetünk meg:

– Ha a két oszlop fent kommunikál egymással, a tanár tudásának maximális szintjén, az ismeretek nem mennek át a tanártól a diák felé. Ez annak a szituációnak felel meg, amikor a tanár a maga tudása maximális szintjén beszél a diákhoz, aki így nem ért semmit: sem a kifejezéseket, sem az alapelveket, sem a törvényeket. Mintha a matematikatanár egyetemi szinten értekezne az V. osztályos tanulóval.

– Ha a két oszlop a diák tudásának maximum-szintjén kommunikál egymással (a diagramban középen), a tanár ismeretei átmennek a diák oszlopába, de két lehetőség áll fenn:

a) Ha a diák ismeretei helyesek (ami azt feltételezi, hogy egészen addig a szintig a diák ismereteinek azonosaknak kell lenniük a tanár ismereteivel), akkor erről a szintről kiindulva a tanítás/tanulás akadálytalanul folytatódhat. Az új ismeretek gyűjtését „tanulásnak” nevezzük, és helyes előző ismeretekre kell helyezkednie.

b) Ha a diák ismeretei nem helyesek (azaz nem egyeznek meg a tanár ismereteivel egészen addig a szintig), a diák meg fogja „szűrni” a tanártól kapott információkat a saját, téves ismeretein keresztül, főleg ha „foggal-körömmel” ragaszkodik saját téves ismereteihez, helyesnek tartva azokat, vagy pedig keverni fogja a helyes és helytelen információkat, aminek káros következményei lesznek mind a maga, mind pedig azok számára, akiknek a későbbiekben át fogja adni az ismereteit.

Több tantárgy esetében az ismeretanyag átadása szakaszosan történik, ahogy a több emeletes épületek felépítésekor. A felsőbb szintek az alap és az alsóbb szintek szilárdságától függnek. Az alapozás szilárdsága is az alapfogalmak és -törvények helyes ismeretének függvénye. Hasonló a helyzet az idegen nyelvek, a matematika és némi képp a fizika esetében is. Egy idegen nyelv helyes megtanulásához szükséges az illető nyelv grammatikájának alapos elsajátítása. A zenében például nem elég, ha valakinek jó zenei hallása és adottságai vannak. A partitúra ismerete nélkül az

előadó hallás után játszik, ami ugyan lehet szép, de nem biztos, hogy helyes is. Hasonló a helyzet a vallással is. Az alapfogalmak – hit, kegyelem, törvény – helyes ismerete nélkül, az őszinte, jószándékú ember „hallás” után fogja értelmezni a Bibliát, úgy, ahogy neki jónak és helyesnek tűnik. Ez az egyik oka annak, hogy oly sok keresztény egyház létezik, habár mindegyikük azt állítja, hogy a hitvallásuk alapja a Biblia.

A második esetben (amikor a diák ismeretei helytelenek) az egyedüli megoldás az „edény kiürítése”, azaz a téves ismeretekről való teljes lemondás, amit a pedagógiában „felejtés”-nek is neveznek. Az új ismereteket sokszor nem lehet a régié mellé csatolni, hanem helyettesíteni kell velük a téves információkat. Ezért szükséges a helytelen ismeretek törlése. Jézus ezt nagyon szépen szemlélteti az alábbi két példával:

„És senki sem tölt új bort régi tömlőkbe; különben az új bor a tömlőket szétszakítja, a bor is kiömlik, a tömlők is elpusztulnak; hanem az új bort új tömlőkbe kell tölteni” (Mk 2:22).

„Senki sem varr pedig új posztóból foltot ó ruhára; máskülönben ami azt kitoldaná, még kiszakít belőle, az új a régiből, és nagyobb szakadás lesz” (Mk 2:21).

A tanítások „új bora” új „tömlőket” igényel, amelyekben egy cseppnyi sem maradhat a „rég (romlott) borból”, mivel az új minőségét is kompromittálná. Vessünk egy pillantást Pál apostol figyelmeztetésére:

„Nem jó a ti dicsekedéseitek. Avagy nem tudjátok-e, hogy egy kicsiny kovász az egész tésztát megposhasztja. Tisztítsátok el azért a régi kovászt, hogy legyetek új tésztává, aminthogy kovász nélkül valók vagytok; mert hiszen a mi húsvéti bárányunk, a Krisztus, megáldoztatott érettünk” (1Kor 5:6-7).

A régi öltözet új foltokkal történő javítása sem szavatol maradandó eredményeket, mivel az új foltok kiszakíthatnak a régi anyagából, és egyébként sem illenek a régi ruhához.

A valóságban azt tapasztaljuk, hogy az emberek általában sokkal nehezebben megy a felejtés mint a tanulás, mivel előző tudásuk már személyiségük részévé vált, a vérükben van, azonosulnak vele. A régi ismeretekről való lemondás

A LEGFELSŐBB ISKOLA EMILIAN NICULESCU

**AZ ALAPFOGALMAK
– HIT, KEGYELEM,
TÖRVÉNY – HELYES
ISMERETE NÉLKÜL,
AZ ŐSZINTE, JÓSZÁNDÉKÚ EMBER „HALLÁS” UTÁN FOGJA
ÉRTELMEZNI A BIBLIÁT, ÚGY, AHOGY
NEKI JÓNAK ÉS
HELYESNEK TŰNIK.**

**A SZELÍDSÉG ÉS
AZ ALÁZAT, E KÉT,
PÁRBAN LÉTEZŐ
ERÉNY, AMELY-
RŐL AZ ÚR JÉZUS
IS EMLÍTÉST
TETT, A TANÍTÁS/
TANULÁS ALAP-
FELTÉTELEI ÉS
ALAPTANTÁRGYAI.
DE AMENNYIRE
NEHÉZ SZERT
TENNI EZEKRE
A TULAJDONSÁ-
GOKRA, UGYANO-
LYAN NEHÉZ MEG
IS ŐRIZNI ŐKET.**

azt jelentené, hogy el kell ismerniük tévedésüket, saját magukról kell lemondaniuk, ami általában nagyon nehéz egy ember számára. Csakhogy ezek elengedhetetlen feltételei a haladásnak és főként az üdvösségnek, ahogy a Megváltó is mondtotta: „Ezenképpen azért valaki közületek bűcsút nem vesz minden javaitól, nem lehet az én tanítványom” (Lk 14:33).

Ezzel szoros összefüggésben Jézus két, egymással rokon erényt említ, amely elengedhetetlen a tanulás szempontjából: az alázat és a szelídség. A Biblia által meghatározott alázat több, mint a protokolláris alázat, amely szerint nem szép dolog önmagunkat dicsérni, miközben mégis értékesnek tartod az érdemeidet. A bibliai alázat definícióját Gal 6:3 versében találjuk: „Mert ha valaki azt véli, hogy ő valami, holott semmi, önmagát csálja meg.”

Ez a „semmi” – amely a matematikai nullának felel meg – korántsem túlzás, hanem annak a ténynek az elismerése, hogy minden, amink van, Istentől van, neki köszönhetően vagyunk azok, akik vagyunk. „Mert kicsoda különböztet meg téged? Mid van ugyanis, amit nem kaptál volna? Ha pedig úgy kaptad, mit dicsekszel, mintha nem kaptad volna?” (1Kor 4:7).

E tény elismerésének következménye az, hogy bármilyen nagy megvalósításai is legyenek valakinek, egy alázatos személy ahelyett, hogy eltelne önmagával, és a kísértő büszkeség skáláján egyre magasabbra hágna, mindinkább hálásabb lesz Isten iránt.

Emberként Jézus e tekintetben is lenyűgöző példakép: „Aki, mikor Istennek formájában vala, nem tekintette zsákmánynak azt, hogy ő az Istennel egyenlő, hanem önmagát megüresíté, szolgai formát vévén föl, emberekhez hasonlóvá lévén” (Fil 2:6-7).

Az Úr Jézus az általa átadott tanításokat és csodákat mind a mennyei Atyának tulajdonította. Ezért az ideális magatartás a teljes megalázkodás, ami vállalt, meggyőződésből származó alázat, nemcsak úgymond udvariassági, vagy ha úgy tetszik: marketing-alázatosság. A pedagógiai folyamatban szükséges leereszkedni az alázatosság nulladik fokára (a teljes alázatosságig), azaz a két oszlop legalsó szintjére. Ha ezen a legalsó szinten kommunikál egymással a két oszlop, akárcsak a közlekedőedények esetében, lehetővé válik az ismeretek átmenete a tanár részéről a diák felé.

Az emberek általában nem tanulnak olyasvalakitől, akit hozzájuk képest alsóbb rendűnek tekintenek, de még azoktól sem, akiket egyenlő tudá-

súaknak tartanak, csak azoktól fogadják el a tanítást, aki náluk magasabb rendű. Édesapám, habár felsőfokú végzettsége volt, mindig ezt mondta: „Még egy kisgyermektől is tanulok, ha igaza van!” A Biblia szerint az igazán bölcs ember a hangyától is tanul.

Azonban a tanárnak is készségesnek kell lennie leereszkedni a diák szintjére, alázatosan, szelíden. A szelídség a tanítás szempontjából a diák iránti csendes, nyugodt beszédben és magatartásban nyilvánul meg a pedagógiai folyamat során, és ugyanilyen magatartást és beszédbeli megnyilatkozást kell tanúsítania a diáknak is tanára iránt. A szelídségnek és az alázatnak köszönhetően a tanuló „formálható anyaggá” válik. Pontosan ezeket az erényeket említette és alkalmazta az Üdvözítő nyilvános szolgálata ideje alatt. Így viszonyult a vámszedő Zákheushoz, vagy a szamaritanus asszonyhoz, és így változtatta át a tanítványait is, akik azelőtt egyszerű halászok voltak.

Vonjuk le a következtetéseket: a szelídség és az alázat, e két, párban létező erény, amelyről az Úr Jézus is említést tett, a tanítás/tanulás alapfeltételei és alaptantárgyai. De amennyire nehéz szert tenni ezekre a tulajdonságokra, ugyanolyan nehéz meg is őrizni őket. Gyakran említik, hogy Mózesnek 40 évre volt szüksége ahhoz, hogy a juhoktól és a bárányoktól megtanulja a szelídséget, majd a „világ legszelídebb embere” 40 éven keresztül vezette Izrael népét az alázat útján (5Móz 8:2). A nehézség nem az elméből, hanem a szívből, az érzések központjából ered. Ezért beszél Jézus a szív szelídségéről és alázatosságáról. E két erény nem olyan, mint a szépírást tantárgya, amit az elemi osztályokban megkövetelnek, de a későbbiekben többé soha; vagy mint a belépő igazolvány, amit az első belépések alkalmával be kell mutatni, de a későbbiekben már nem kéri, mert már ismerik a kapunál az illető személyt. A szelídség és az alázatosság életünk végéig kötelező „tantárgyak” maradnak. Más a szerepük. Az alázatosságra főként a kedvező körülmények között, sikerek esetén van igazán szükség. Megóvja az embert az önteltségtől és a büszkeségtől. A szelídség pedig különösen a negatív, kellemetlen helyzetekben – rosszindulatú megjegyzések, feddések vagy külső támadások esetén – biztosít védőhálót. Segít megőrizni a nyugalmat minden szituációban, és legyőzni a késztetést a természetes, ellenőrizetlen reakciókra.

Fogadjuk el az Üdvözítő meghívását, és tanuljunk az Ő iskolájában! ■

Emilian Niculescu, nyugdíjas lelkipásztor

BABILON MINT JEREMIÁS ÉS JELENÉSEK KÖNYVÉNEK TIPOLÓGIAI-TEOLÓGIAI ELEME (IV)

BABILON ÉS A METAFORIKUS ELLENTÉTEK

Jeremiás és Jelenések könyve tipológiai hasonlóságai

A Babilonról alkotott képek sajátosan negatív előjelűek, és női alakban vannak megszemélyesítve. Jeremiás próféta leírja, hogy a város YHWH bosszújában részesült azon magatartása miatt, amit politikai, társadalmi, vallási és erkölcsi téren tanúsított. Ennek alapján Babilon negatív tulajdonságait egy metafora összegzi: *a gonosz városok anyja*.

Babilon negatív tulajdonságokkal rendelkező női alakjának alapjául a „föld/ország” metafora szolgál – a „Káldeusok földje” kifejezés révén. Ez a megnevezés a Babilonra kirótt büntetés kontextusában jelenik meg, és mintegy előrevetíti a város pusztulását, lerombolását.¹

Hasonlóan negatív töltetű kifejezésmóddal találkozunk a Jelenések könyvében is, ezúttal viszont egy magasabb metaforikus szintre emelve. A Jelenések könyvében Babilon nem csupán a „gonosz városok anyja”, hanem a „paráznák anyja” is.²

A Jelenések könyvében a nyilvánvaló negatív értelmezésmódot még inkább megerősítik a gonoszságra utaló további jelképek: sárkány³, fenevad⁴ és hamis próféta⁵. Érdekes az összefüggés a „terület/hely” mint metafora és az „asszony” szóképek között. Babilon egyfelől a féktelen magatartás helye, másfelől pedig az a hatalom, amely a gonosz szövetséget irányítja (lásd a fenevadon ülő Babilon képét⁶).

A gonoszság e jelképeinek társítása csupán egyetlen magyarázatot enged meg az olvasó számára: Babilon veszélyes hely. A 18. fejezetben található buzdítás, valamint a 14 fejezetben található figyelmeztetés célja „Babilon elhagyása”. Ez a kép megegyezik a kivonulás különböző elemei-

vel – a Jelenések könyvében bizonyos jelképek a kivonulásra utalnak –, és a Babilontól való elszakadás teológiai igazolását jeleníti meg.

Babilon negatív jellege még inkább nyilvánvalóvá válik, amint szembeállítjuk a mennyei Jeruzsálem pozitív képével. Jeruzsálem Babilon ellentéte.

1. A Babilon és Jeruzsálem közötti ellentét

A két lelki entitás – Jeruzsálem és Babilon – közötti erkölcsi kontraszt teljesen egyértelművé válik, amint megvizsgáljuk a Jelenések könyvében bőséggel megtalálható részleteket.

Babilon gazdagságát egyfelől azon elemek sokasága mutatja be, amelyek leírják a városban zajló „kalmárkodást”.⁷ A bőségen és gazdagságon túl feltűnik Babilon szentségtelen volta – *tisztátalan és gyűlöletes madarak lakhelye*.⁸

Esztétikai szempontból is nyilvánvaló az ellentét, ami a lelki különbségre, kontrasztra utal. Jeruzsálem úgy van bemutatva, mint „férje számára felékesített” szép menyasszony.⁹ A leírás részletei csak felerősítik az erkölcsi szintet: színarany, élet fája, élet vize, stb.¹⁰

A teológiai ellentét a színekben is kifejeződésre jut: Jeruzsálem ragyogó fehérsége¹¹ Babilon bíbor és skarlát színeivel szemben.¹²

Hasonló ellentétet találunk a különböző személyekkel való társításokban is: Jeruzsálem – Bárány és Isten¹³; Babilon – fenevad és gonosz földi királyok.¹⁴

Az egymással ellentétben álló elemek célja bizonyos reakciót kiváltani az olvasóban, ami nem lehet más, mint Babilon elhagyása.¹⁵ Lényegében ez az egyik központi üzenete a Jelenések könyvének.

**ESZKATOLOGIKUS
TAVLATOK
COSTEL
GOGONEAȚA**

**BABILON A SZENTÍRÁS
EGYIK LEGÖSSZETETTEBB
SZAVA. A RÁ VONATKOZÓ
KÉPEK NYILVÁNVALÓAN
VÉGIDEI JELLEGŰEK.**

2. Szervezeti-hierarchikus ellentét

2.1. Jeremiás – az engedelmesség képe – az „Én szolgám”

Jeremiás próféta Nabukodonozor király képében személyesíti meg Babilont. Valójában itt az engedelmesség hű bemutatásával találkozunk, hiszen az „Én szolgám” kifejezés YHWH hűséges ügynökeként mutatja be a királyt.

Az „Én szolgám” megnevezést Jeremiás két olyan szituáció bemutatásánál is alkalmazza, amely leírja, hogyan mutatta meg a hatalmát YHWH a babilóniai királlyal való viszonyában, mintegy üzenve neki, hogy Ő áll mindenek felett, és Nabukodonozor is csupán csak eszköz a terve véghezvitelében.¹⁶

Hasonló jellemzést csupán néhány ótestamenti személyre vonatkozóan találunk, mint például: Ábrahám¹⁷, Mózes¹⁸ és Dávid.¹⁹ Ez a nagy megtiszteltetés annak köszönhető, hogy ősziinte hitre épülő szoros kapcsolatot ápoltak Istennel, és feddhetetlen volt a magatartásuk.

Mi több, Babilon királyának megfelelő történelmi személyiség Józsué is, akit a Biblia az „Úr szolgája” névvel illet,²⁰ és akinek Nabukodonozorhoz hasonlóan megsemmisítő háborút kellett lefolytatnia a YHWH nevében. A két személyiség közötti hasonlóság még inkább nyilvánvalóvá teszi aényt, hogy Nabukodonozor az engedelmességének és a szolgálalkúságának köszönhetően nyert isteni előjogokat.

Továbbá pedig, az „Én szolgám” kifejezés Nabukodonozorra vonatkozóan összevethető azzal a momentummal is, amikor YHWH egy szintén idegen királyt, Círust nevezett „felkentnek”²¹, és választott ügynökének a nép helyreállítása érdekében. A perzsa király illetéknéppen a mennyei ügy odaadó szolgájának képében jelenik meg, ahogy a babilóniai király is. Ez utóbbi küldetése YHWH elhívására válaszolva véget vetni a nemzeti lázadásnak.

Következésképpen mind Círus, mind pedig Nabukodonozor YHWH elvárásaihoz való viszonyulása „teljes engedelmességre” vall.²²

2.2. Jelenések könyve – az uralom képe – „a fenevaden ülve”

Babilon negatív női alakját János a Jelenések könyvében a „fenevaden ül” (17:3) kifejezéssel egészíti ki. Ez a kép Babilon egy újabb jellegzetességét mutatja be: a hatalmát.

Az uralom leírása – fenevaden ülő parázna asszony – a bibliai szerző egyedi megfogalmazását tükrözi, amihez hasonlót máshol nem találunk a Szentírásban.²³ Jel 13. fejezete részletesen bemu-

tatja a hétfejű és tízszarvú fenevadat,²⁴ amit a sötétség hatalmaként jellemzett másik birodalmi vallással társít. A bíborvörös szín egy másik fenevadra emlékeztet: a 12. fejezetben található sárkányra.²⁵ János apostol az asszony öltözetének színeit bujának, sőt kihívónak írja le: bíbor és skarlát. Mindkettő a gazdagság státusszimbóluma.²⁶ Az asszony külön mivoltát nemcsak a ruházata, hanem a kiegészítők is jelzik (arany ékszerek és drágagyöngyök).²⁷

Reddish a következőket írja – a bibliai szerző által bemutatott részletekre vonatkozóan – a „fenevaden ülő” asszony uralkodói státuszáról: „... a rang, a hatalom és a befolyás jelképe. [...] Vonzó, gazdag és erős. Nem csoda, hogy rávette az egész világot, hogy őt kövesse. [...] Az asszony nem a csodálatra méltó szépség, hanem a gyűlöletes féktelenség jelképe.”²⁸

Következésképpen az a tény, hogy a parázna nő egy többfejű fenevaden ül, lényegében csak megerősíti az asszony és a fenevad közötti szövetséget, valamint azt, hogy a gonoszság birodalma uralkodói hatalommal ruhazza fel őt.²⁹ A fenevaden ülő parázna a gonosz nő képéből politikai jelképpé lép elő: feltett szándéka elpusztítani a Bárány hűséges szolgáit.

A János által leírt jelenet nyilvánvalóan apokaliptikus jellegű prófécia utal. Ennek elsősorban politikai és társadalmi vetületei lesznek, később pedig a befolyása óhatatlanul kiterjed az erkölcsi és vallási mércék fölötti ellenőrzésre is.

A női alak és a fenevad közötti társítás mintegy hangsúlyozza kettejük gonosz és gyűlöletes hatalmát, következésképpen azon földi emberek fölötti uralmát is, akik az idők végén a „kénkövel égő tüzes tóban” (Jel 19:20) lelik halálukat.³⁰ Ezzel a képpel ellentétes azoknak a szabad embereknek a látványa, akik elhagyják Babilont,³¹ és ezáltal elnyerik az Istentől való függőség státuszát. Nekik egy új, dicsőséges kezdetben lesz részük a „tisza aranyhoz és tiszta üveghez hasonló” városban – Jel 21:18.³²

KÖVETKEZTETÉS

Habár az Ó- és az Újtestamentumot eltérő korszakokban írták, a különböző könyvek közös kérdéseket dolgoznak fel, mintegy igazolva a Szentírás egységes voltát.

Amint láthattuk ebben a tanulmányban, a Biblia két nagy része közötti viszonyt csak erősíti az irodalmi intertextualitás három eszköze: az idézés, az utalás és a visszhang. De ezek mellett a tipológia alkalmazása is ezt a célt szolgálja. Ez

utóbbi különleges jelentőséggel bír a Szentírás központi témájára, a jó és a gonosz közötti küzdelemre vonatkozóan, mivel nyilvánvalóvá teszi az Újtestamentum szerzőinek azon szándékát, hogy az Ótestamentumi valóságokat meg akarják érteni, és isteni kifejezésekkel akarják magyarázni a megváltástörténetet.

Mindezeket figyelembe véve, a szent iratok – de különösen a Jeremiás és a Jelenések könyvei – által érintett témák egyike a Babilonnal kapcsolatos kép. Következésképpen e kérdéskör teológiai összetettségét hangsúlyozzák ennek a képnek a pozitív, de különösképpen a történelmi és eszkatológiai szempontból bemutatott negatív implikációi.

Babilon pozitív képe csupán Jeremiás könyvében tűnik fel férfialakban. Ilyen értelemben, amennyiben Babilont Nabukodonozor királlyal, a YHWH akaratát cselekvő szolgálóval azonosítjuk, lényegében elismerjük megszemélyesítésből fakadó tulajdonságait és értékeit.

Babilon negatív képe női alakhoz van társítva. Ezzel találkozunk mind Jeremiás, mind pedig a Jelenések könyvében, és mindkét esetben a pusztulás helyeként van megemlítve. Az Ótestamentumi próféta erkölcstelen helyként említi, amelyet megszemélyesített formában a gonosz városok anyjának nevez. János apostol hasonló vonalat követve szintén parázna, züllött helyként említi Babilont, amit a következő kifejezéssel jellemez: paráznák anyja.

Ennek értelmében a hasonlóságok arra utalnak, hogy Babilon az abszolút gonoszság megtestesítője, ezért érvényben marad az ismételt tanács: azonnal el kell hagyni! Mi több, a Jelenések könyvében található esztétikai és lelki ellentétek (Jeruzsálem – „férje számára felékesített” szép menyasszony³³, szemben ezzel: a Babilon – *tisztátalan és gyűlöletes madarak helye*³⁴), továbbá pedig a teológiai ellentétek (Jeruzsálem ragyogó fehérsége³⁵ szemben Babilon bíborvörös színével³⁶) is ezt a határozott üzenetet közvetítik: sürgősen el kell hagyni a parázna várost!

Mindezeket túl a szervezeti-hierarchikus ellentét jelentős hatással bír a Babilonnal kapcsolatos metaforák üdvtörténeti szempontból való megértésére.

Egyfelől találkozunk a Jeremiás által leírt engedelmesség kifejezésével: „Én szolgám”. Ez a kép Babilon YHWH iránti engedelmisségére utal, amely engedelmisséget saját királya személyesít meg. Ezzel szemben pedig ott találjuk a János által leírt uralkodót, amint a „fenevadon ül”, ami a züllöttség egyetemes jellegére mutat rá.

Ennek következményeként Babilon a Szentírás egyik legösszetettebb szava marad. A rá vonatkozó képek nyilvánvalóan végidei jellegűek, akár az Ótestamentum, akár az Újtestamentum szerzői alkalmazzák. A Jeremiás próféta által leírt város képe mélyebb megértést nyújt a végidei Babilon befolyására vonatkozóan a „fényes és hajnali Csillag” közelgő eljövételének összefüggésében – Jel 22:16. ■

Costel Gogoneață, lelkipásztor, pszichoterapeuta,
a bukaresti Amicus Diákegyesület káplánja

1. Lásd: Jer 25:12; 51:1, 8, 25, 45.
2. Lásd: Jel 17:5.
3. Lásd: Jel 12:3-17; 13:2, 11; 20:2.
4. Lásd: Jel 11:7; 13:1-18; 17:8, 11-12, 16; 19:19-20; 20:10.
5. Lásd: Jel 19:20; 20:10.
6. Lásd: Jel 17:3.
7. Lásd: Jel 17:3-6; 18:11-13.
8. Lásd: Jel 18:2.
9. Lásd: Jel 21:2.
10. Lásd: Jel 21-22.
11. Lásd: Jel 19:8.
12. Lásd: Jel 17:3-4.
13. Lásd: Jel 21-22.
14. Lásd: Jel 17-18.
15. Lásd: Jel 18:4.
16. Lásd: Jer: 25:9; 27:5-11.
17. Lásd: 1Móz 26:24.
18. Lásd: 4Móz 12:7.
19. Lásd: 2Sám 3:18; 7:5,8; 1Kir 11:13,32,34,38.
20. Lásd: Józs 24:29.
21. Lásd: Ésa 45:1.
22. Carroll: *Jeremiah*. 532. o.
23. A fenevad megnevezés Dán 7. fejezetéből származik. A zsidó próféták gyakorta használták a parázna asszony jelképét, de egyikük sem említi őt fenevadon ülve.
24. „János ezzel szimbolizálja a Római Birodalmat” – lásd: Reddish: *Revelation*. 324. o.
25. „Bíborvörös színe van, mivel a nagy vörös sárkány, Sátán ügynöke ő” – lásd: Reddish: *Revelation*. 325. o.
26. A királyi ruhák színe volt – lásd: Reddish: *Revelation*. 325. o.
27. Lásd: Jel 17:4.
28. Reddish: *Revelation*. 325. o.
29. K. Kuhn: "Βαβυλῶν," TDNT 1 (1964). 516. o.
30. Lásd: Jel 19:2-3; 20:2-3, 10.
31. Lásd: Jel 18:4.
32. Lásd: Jel 21.
33. Lásd: Jel 21:2.
34. Lásd: Jel 18:2.
35. Lásd: Jel 19:8.
36. Lásd: Jel 17:3-4.

A MESSIANISZTIKUS IMPERIALIZMUS (IV)

Bevezetés

Annak megértése érdekében, hogy a zsidók miért nem fogadják el a mai napig a názáreti Jézus messiási voltát, előző cikkeinkben elemeztük, hogy az ókori Izrael milyen mértékben tudatosította az áldozatok tipológiáját, valamint azt is, hogy Jákob pátriárka és a próféták (Mózes, Sámuel, Dávid, Ámos, Hóseás, Mikeás, Jeremiás, Ezékiel és Dániel) isteni ihletés alatt hogyan látták előre az emberiség harcos, királyi Megmentőjének megjelenését, akit a judaizmus Messiásnak nevez.

Jelen cikkünkben Dániel nagy prófécijával foglalkozunk (Dán 9:24-27), amelynek központi alakja a Messiás a zsidó nép, Jeruzsálem, a templom és az emberiség viszonylatában. De ahogy Yahwé Szolgálojának személyét is tévesen értelmezték a zsidó írásmagyarázók (Ézs 53) – előbb olyan Messiásként, aki szenved az idegenek miatt, majd az idegenek miatt sokat és igazságtalanul szenvedő zsidó nép megszemélyesítéseként –, Dániel próféciját is tévesen magyarázzák a mai napig a zsidó teológusok, de számos keresztény ateológus is.

A kronomessianisztikus vers

Az alábbiakban – a legjobb tanulmányok megjegyzéseinek figyelembevételével – bemutatjuk Dániel próféciját.

Habár Dániel könyvének nyelvezete a prózairás törvényszerűségeit tükrözi, a 2., 4., 6., 7., 8., 9. és 12. fejezetek tartalmaznak lírai részeket is. Gábiel Dániel próféta számára tett nagy, messianisztikus kinyilatkoztatása versbe szedett részét a 9. fejezet 24-27 szakaszában találjuk. Kérünk, tanulmányozzátok a lábjegyzeteket is ott, ahol kérdéseitek vannak.

^{24a} *Hetven hét*

^{24b} *szabatott¹ a te népedre*

^{24c} *és szent városodra,*

^{24d} *hogy vége szakadjon a gonoszságnak*

^{24e} *és bepecsételtessék a bűn²,*

^{24f} *és hogy eltöröltessék a hamisság³*

^{24g} *és elhozassék az örök igazság⁴,*

^{24h} *és bepecsételtessék a látomás és a próféták,*

²⁴ⁱ *és felkenettessék a Szentek Szentje⁵.*

^{25a} *Tudd meg azért és vedd eszedbe:*

^{25b} *A Jeruzsálem újraépíttetése*

^{25c} *felől való szózat⁶ keletkezésétől*

^{25d} *a Messiás-fejedelemig*

^{25e} *hét hét⁷*

^{25f} *és hatvankét hét van*

^{25g} *és újra megépíttetnek az utcák⁸*

^{25h} *és a kerítések⁹,*

²⁵ⁱ *mégpedig viszontagságos időkben.*

^{26a} *A hatvankét hét*

^{26b} *múlva pedig*

^{26c} *kiirtatik a Messiás¹⁰*

^{26d} *és senkije sem lesz.¹¹ És a várost és a szenthelyet*

^{26e} *elpusztítja a következő fejedelem népe¹²;*

^{26f} *és vége lesz mintegy vízőzön által¹³,*

^{26g} *és végig tart a háború,*

²⁶ⁱ *elhatározottat a pusztulás.*

^{27a} *És egy héten át*

^{27b} *sokakkal megerősíti a szövetséget,*

^{27c} *de a hét felén*

^{27d} *véget vet a véres áldozatnak és az ételáldozatnak,*

^{27e} *és útálatosságok¹⁴*

^{27f} *szárnyán pusztít,*

^{27g} *amíg az enyészet és ami elhatározottat¹⁵,*

^{27h} *a pusztítóra szakad.*

Ehhez a nagyszerű prófeciához nem is kellene további magyarázatokat fűzni, ha a fordítók helyesen értelmeznék. Az általában a jövődölésekkel szemben tanúsított előítéletek, valamint a héber nyelv elégtelen ismerete miatt egyesek meggyőződése, hogy a 9:25-27 szakaszban két „felkentől” (királyról vagy papról) van szó, az egyik az első „hét hét” után, a másik

a „hatvankét hét” után jelenik meg; a 25. versben IV. Antiokhoszról vagy Tituszról, a 27. versben pedig ugyancsak a két történelmi szereplő valamelyikéről van szó.

A jövődőlés időszámításának kezdetét a prófécia bírálói Círus rendelete kiadásának időpontjától számítják (Ézs 44:28; 45:13), anélkül hogy figyelembe vennék a tényt, hogy Círus nem teljesítette maradéktalanul Isten tervét, és nem adott ki olyan rendeletet, amely Jeruzsálem újjáépítését irányozta volna elő, Círus ugyanis mindössze a hazatelepedésre, a vallásos élet helyreállítására és a templom újjáépítésére adott engedélyt.¹⁶ Az egyedüli rendelet, amely megengedte Jeruzsálem fizikai és politikai helyreállítását, I. Artaxerxész Kr. e. 457-ben kiadott ediktuma volt (Ezsd 7:6-26), amit a helybéli hatóságok ellenállása miatt csak nagy erőfeszítések árán sikerült érvénybe léptetni (Ezsd 4:7-23; Neh 1-6). E rendelet nyomán Jeruzsálem újfent az ország adminisztratív központja lett, melynek ítélethozásra és kereskedelem lebonyolítására alkalmas piactere (Dán 9:25; Ezsd 7:25-26) és védelmet biztosító várfala volt (Ezsd 9:9)¹⁷.

A Krisztus előtti 457. évből kiindulva a zsidóknak szánt 70 hetes periódus íve időszámításunk 34. évében ér véget, amikor a Szanhedrin megelégtelte Jézus evangéliumát, és István megkövezésével üldözni kezdte a keresztényeket. Ekkor és így ért véget a zsidóknak mint választott népnek szabott időszak (Mt 21:43; Mk 12:9; Lk 20:16). A 70 hetes perióduson belül három, egymást követő szakaszt különböztetünk meg: előbb 7 hetet (49 évet), amely a helyreállítás első jubileumával ér véget, és ami kronológiailag igazolható¹⁸, majd ezt követően 62 hetet (434 évet, összesen 483 évet)

I. Artaxerxésztől (Kr. e. 457) egészen a Messiás Fejedeleme nyilvános megjelenéséig (Kr. u. 27).

Az utolsó hét, amely időszak alatt a Messiást keresztre feszítik, és bekövetkezik a szövetség jóváhagyása és az áldozatok megszüntetése, Kr. u. 27-től 34-ig tart. A periódus közepén, azaz 31 tavaszán halt kereszthalált és támadt fel a názáreti Jézus. A prófécia évének, havának és napjának pontos igazolása körül felmerülő kronológiai nehézségek ellenére a teljesedés bizonyossága vitathatatlan.¹⁹ Egyedülálló beteljesüléssel van dolgunk. Jóllehet a történelem csupán megközelítő támpontokat biztosít, a próféciaival való harmonizálása mindazonáltal lenyűgöző.

A próféciát ugyanaz az angyal jelentette ki, mint aki Szűz Máriának a Jézus születéséről szóló hírt (Lk 1:19, 26). A jövődőlésnek mind a négy versében Izrael és a világ Megváltója van kinyilatkoztatva számunkra: a 24. versben mint a Szentek Szentje, a Felkent, aki eltörli a bűnöket és elhozza az örök igazságot²⁰; a 25. versben mint a Fejedeleme (héber: „*Mašiah Nagid*”), azaz a várva várt Király és Pap, a Messiás, amely titulussal ebben az értelemben először jelenik meg; a 26. versben halálra ítélt Messiásként és eljövendő („következő”) Fejedeleme; míg a 27. versben pedig az egyes szám harmadik személyű cselekvésekből következtethetünk a Személyére.

Ez a jövődőlés különösképpen a zsidók számára adatott, mindazonáltal Isaac Newton szerint „ez a kereszténység alapköve”. Sajnos azonban figyelmen kívül hagyták, félremagyarázták, majd meg is tiltották a kutatását: „Az ég átka sújtsa mindazokat, akik a Messiás eljövételének időpont-

**A MEGJÖVENDŐLT
MEGMENTŐ
FLORIN
LAIU**

**DÁNIEL NAGY PRÓFÉCIÁJÁNAK
(DÁN 9:24-27) KÖZPONTI ALAKJA A MESSIÁS
A ZSIDÓ NÉP, JERUZSÁLEM, A TEMPLOM
ÉS AZ EMBERISÉG VISZONYLATÁBAN.**

ját számíthatják!” „Szórássanak szét a csontjaik, akik a vég idejét [a Messiás eljövételének idejét] találhatják!” „Hagyja el a lelkiük mindazokat, akik az időt [a Messiás eljövételének időpontját] számíthatják!”²¹ A rabbik azon erőfeszítéseit, hogy megkerüljék e prófécia messianisztikus jelentését, napjainkban a „keresztény” ateológia és modern humanizmus képviselőinek értelmezései folytatják. Mindez idő alatt azonban e jövődőlés ragyogása nőttön nő, a hívők hite pedig egyre gyarapodik. ■

1. Héber *nehtak* (jelentése: „felbontott”, „szeletekre vágott”, „elkülönített”, „levágott”, „kimetszett”), a 2300 „napos” előbbi felfedezésre utalva (Dán 8:14, 26-27; 9:2, 19, 21-23). Az egyedlen hely a héber Bibliában, ahol megjelenik ez a szó. A rabbinikus héberben gyakran feltűnik, akárcsak a rokon nyelvekben, és a régi egyiptomi nyelvben is találkozunk a szó hasonló formáival. A modern héberben a „vág”, „szeletel” jelentéssel bír.

2. Héber *pésa'* („bepecsételtesség a bűn”), a következő jelentésekkel: „engedelmességi szövetség elhagyása”, „egy tekintély semmibe vétele”, „törvénytelen módon kivonnia magát egy bizonyos hatóság ellenőrzése alól”, „lázaság”, „árulás”, „dezertálás”, „megtagadás”. Talán a „hitehagyás” szavunk lenne itt a legalkalmasabb, mivel magába foglalja az áruló lemondás, de a lázaság fogalmát is (akárcsak a görögben, ahonnan az aposztázia [hitehagyás] szavunk is származik). Lásd: <https://dexonline.ro/definitie/apostazie>. A mai fordítók a *pésa'* szót „törvénytelenesség”-ként, „lázaság”-ként tolmácsolják.

3. Ez a fordítás (a hitehagyás csúcsa és a bűn mértékének betelése) a keresztény korszak első évezrede zsidó írástudóinak (maszorétáinak) kritikai olvasatán alapszik. Az általuk örökölt és továbbított szövegnek azonban más formája van, aminek az oka vagy a másolásban, vagy pedig a szöveg eredeti formájában keresendő: „eltöröltessék a hamisság”, a hitehagyás. Ebben az esetben a bűn metaforikusan be van zárva valahova, be van „pecsételve” (vesd össze: Zak 5:5-11; 5Móz 32:34; Jób 14:17; 2Pt 2-4; Jel 20:2-3).

4. Hasonló kifejezéssel találkozunk Zsolt 119:142 versében. Megszemélyesítésként történő értelmezése Ézs 51:8 (vö.: 53:11) és Jer 23:5-6 szakaszain alapszik.

5. A héber kifejezést hagyományosan kétféleképpen olvashatjuk: 1. „a szentek szentje” (azaz egy új szentély, vö.: 2Móz 28:41; 29:21, 36; 30:30; 40:9-15; 3Móz 8:10-12, 30; 4Móz 7:1; 35:25; Ez 43:12; 45:1-3), vagy 2. „a szentek szentje”, akár mint Főpap (2Móz 39:30; 1Krón 23:13), akár mint Messiás, a Pap-Király, ahogy azt a kontextus is sugallja (25. vers). Dániel gyakran használ ehhez hasonló szuperlatívuszokat, amikor Istenre, Krisztusra vagy Nabukodonozorra utal: Dán 2:37 (királyok Királya, vö.: Ez 26:7; Ezsdrás 7:12) 2:47 (istenek Istene), 8:25 (fejedelmek Fejedelme).

6. Szó szerint: „miután elhangzott a szó”. Ezt a kifejezést arra az esetre használták, amikor egy bizonyos dolog nyilvánossá vált (vö.: 1Móz 24:50; Eszter 1:17), egy üzenetet adtak át (Dán 9:23), vagy egy rendelet kiadására került sor (Eszter 1:19; Dán 2:13).

7. Sajnos a zsidó írástudók az első „hét hét” után pontot (megállási jelet) tettek, amit szinte minden fordító tiszteltben tart. Felfedeztem azonban, hogy sok esetben ez az írásjel tévesen van kitéve a héber szövegben, olykor egy-egy összetett számnév vagy felsorolás közepén is (2Móz 38:29; 4Móz 1:46; 26:51; Ezsdrás 1:10)! A Messiásnak nem „hét hét” után kellett eljőnnie, hiszen a 26. versben azt olvassuk, hogy „hatvankét hét múlva pedig kiirtatik a Messiás”. E tekintetben a Septuaginta-változattól függő fordítások helyesebbek.

8. „Megépíttetnek az utcák”. A kifejezés csakis a vers elején említett Jeruzsálemre utalhat, mivel a héber szövegben ez az egyedüli nőnemű főnév (az összes többi főnév hímnemű a szövegben).

9. A héber *haruc* szónak ebben a kifejezésben több jelentése is van („határozott”, „szorgalmas”, „csonkítás”, „arany”, „ítélet”, „bírói döntés”). A fordítók mégis hagyományosan „fal”-ként, „kerítés”-ként, „(védelmi) árok”-ként fordították, és ez utóbbi a legelterjedtebb változat. A fordítók abból az előfeltételből indultak ki, hogy a szó helyes jelentése a *huc* („utca”), *hayic* („védőfal”), vagy *haric* („árok”, „védő árok”). A helyes értelmezés azonban az „ítélet” (*haruc*), ahogy Jól 4:14 versében is találjuk. A várkapu melletti téren gyűlt össze az idősek tanácsa. A tér kereskedelmi térségként, adminisztratív hivatalként és törvényszékként is működött. Ezért társítják a teret/piacot az ítélet/bíróság fogalmával.

10. A héber kifejezés nem a szokványos halálra vonatkozik, hanem a fák kivágására (5Móz 20:20; Jób 14:7; Ézs 22:25; 2Krón 2:16), a szövetségi áldozat megölésére (1Móz 26:28; Ezsdrás 10:3), vagy a törvény áthágásáért járó halálbüntetés végrehajtására (4Móz 15:30). Szinonimája a „kivégezés”, „vesztésre ítélt”, „eltöröl a földszínéről”, „megsemmisít” igéknek, igei szó szerkezeteknek (Zsolt 37:28; Náh 2:1; Abd 1:10).

11. A fordítók általában a „(senkije) sem lesz” kifejezést használják. Ez azzal magyarázható, hogy az 1200-1500 évvel ezelőtt élt zsidó írástudók (maszoréták) egy megállási jelet iktattak a szövegbe (lásd a 7. lábjegyzetet), ezzel kettévágva a mondatot. A héber mondatban a „sem lesz” szin-tagma tárgy szerkezetet kíván, amely tárgy a szövegben a (helytelenül beékkelt) pont után következik: „a várost és a szenthelyet”. A Messiásnak az elvárások alapján Királynak és Főpapnak kellett volna lennie, mint Melkisédek (Zsolt 110; Zsid 5-7). Következésképpen a Messiásnak abszolút joga van egyrészt főváros felett, ahol a trón található, másrészt pedig a templom felett, amely az imádat központja. Csak hogy Őt éppen azért ítelték halálra és feszítettek keresztre, mert nem ismerték el messiási mivoltát, valamint a város és a szentély feletti jogát.

12. A megállási jel törlése után, amelyet a szöveget lejegyzők tévesen (szándékosan tévesen?) tettek ki a „sem lesz” szintagma után, a „fejedelem népe” lesz a mondat alanya, míg a „romból”, „elromlik” jelentésű *šahat* ige itt az „elpusztul” értelmet hordozza, mivel a „néppel” társítva, intenzitív ige lévén, a „vége lesz” jelentéssel bír (2Móz 32:7; 5Móz 4:16, 25; 9:12; 31:29; 5Móz 32:5; Bír 2:19; Zsolt 14:1; Zsolt 53:2; Ézs 1:4; Jer 6:28; Ez 16:47; 2Krón 27:2; Sof 3:7). Ugyanakkor a „következő fejedelem” szókapcsolat jelentése egyértelmű: amit az előző bibliavers is bejelent: „a Messiás-fejedelem” (ugyanazokkal a szavakkal operálva:

„nagid” = vezető, élenjáró, herceg, fejedelem), és nem valaki más, aki azért érkezik majd, hogy lerombolja Jeruzsálemet és a templomot. (Vö.: William Shea: „The Prophecy of Daniel 9:24-27”. 70 weeks, Leviticus, Nature of Prophecy. ed. Frank Holbrook, Biblical Research Institute, Washington DC, 1986. 93. o.)

13. A héber szövegben a *šētef* szó szerepel, amelynek eredetileg „áradás” jelentése van, amit viszont gyakran használnak átvitt értelemben, amikor háborúra utalnak általa: „nagy invázió”, „katonai (rohamszerű) támadás” (Ézs 8:8; 28:15, 17-18; 30:28; Jer 8:6; 47:2; Náh 1:8; Dán 11:22, 26, 40). Logikai összefüggés van a kettő között: a nép lezüllik, és elpusztul az ellenséges hadsereg támadását követően.

14. A 27. vers e két sora a szöveg kritikai helyreállítására tett próbálkozás, amely nyilvánvalóan elferdített: hiányzik a mondatból az ige, az „utálatosságok szárnyán” szó szerkezet pedig bonyolult és valószínűtlen. A szöveg helyreállítását részben a Septuaginta „végezte el”, amelyből a Mt 24:14 vers is idéz, ami pedig a „*al kanaf*” szókapcsolatot illeti („szárnyon”, „szélen”), „*al kannó*”-ként ejtették ki, amely kifejezés többször is feltűnt a Dániel héberében (11:20-21, 38). Egy másik alternatíva ez lenne: „a templom szárnyán áll majd a pusztító utálatosság”, ahogy egyébként a Septuaginta is sugallja.

15. Dániel itt, a teljes, egyetemes pusztításra utalva, ézsaiási nyelvezetet használ (Ézs 10:23; 28:22b).

16. 2Krn 36:22-23; Ezsd 1:1-4; 3:7; 4:3-5; 5:13-17; 6:3-5; vö.: Jer 18:5-10.

17. Sajnos itt a héber *gadér* szó helyett (jelentése: „védelmi fal”) egyszerűen a „védelem” szó szerepel a fordításokban, és a templommal társították. A héber szöveg kijelenti: „... a mi Istenünk... a javunkra fordította Perzsia királyainak jóindulatát, hogy biztosítsák számunkra a megélhetés eszközeit, és újra megépíthessük Urunk házát, helyreállítsuk romos állapotából, és **védelmi falként** szolgáljon Júdában és Jeruzsálemben.” Egy másik, a Jeruzsálem és Júdea újjáépítésével asszociált kifejezés Ezsdrás 7:14 versében található („... utána nézz Júdának és Jeruzsálemnek, a te Istened törvénye szerint.”)

18. Csodálatra méltó, ugyanakkor kihívást is magában rejt az a tény, hogy a mostani szombat-évek, amelyeknek hagyományát máig őrzi a judaizmus, kronológiailag csak akkor igazolhatóak, ha a „70 hét” a szombat- és jubileumi rendszer egy új kezdetét képviseli. A Kr. e. 457. és 408. év, valamint a Kr. u. 27. és 34. év megszakítatlan folytonosságban vannak a jelenlegi szombat-évekkel, amelyeket a zsidók „smítá éveknek” neveznek. A 2021-2022-es esztendő (ősztől őszig) például szintén egy „smítá év” lesz. Számoljatok hetenként visszafelé, és lássátok, hová juttok! (Baruch S. Davidson: „When is the next Sabbatical year?” Chabad.org, © 1993-2020 Chabad-Lubavitch Media Center; Mandel Leadership Institute. „Symposium: Looking Toward Israel’s Shmita Year”. 2019. május 26.; © 2020 Mandel Foundation – Israel; En.Wikipedia: „Shmita”)

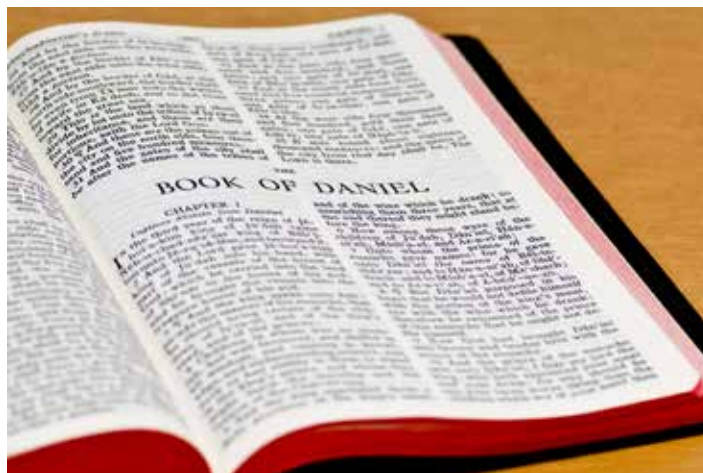
19. Egyesek vitatják Keresztelő János, Jézus és Pál apostol küldetésének kronológiáját. Némely újszövetségi időpontot felületesen, ugyanakkor túlzott elvárásokkal értelmezik. Jézus keresztségének éve (Lk 3:21-22), ami egyébként Tiberius uralkodásának 15. éve, időszámításunk 29. éve lenne, ha Tiberius uralkodását elődje, Augustus halálától számítanánk (Kr. u. 14.). De ha attól az évtől számít-

juk, amikortól Tiberius társuralkodóként volt hatalmon Augustusszal, két évvel korábban tehát, a 15. év tulajdonképpen Kr. u. 27. Jézus akkor körülbelül 30 éves volt (Lk 3:23). Tudjuk, hogy Jézus Nagy Heródes halála előtt született, Nagy Heródes halála pedig a keresztény korszak előtti 4. évben volt, amiből az következik, hogy a keresztény korszak kezdetét tévesen datálták. Ha Jézus Heródes halála előtt született, valószínűleg valamikor az időszámításunk előtti 5. év őszen (hogy jusson idő a Mt 1-2. fejezeteiben leírt eseményekre is), és a keresztségekhez közvetőleg 30 éves volt, ez igazolja az időszámításunk utáni profétikus 27. évet. A 70 év utolsó hét éve alatt a messiási szövetség (az evangélium) képezte Isten utolsó ajánlatát Izrael számára. Az új szövetség előbb nekik volt felajánlva (Jer 31:31; Róm 9:4; Zsid 9:15). A 70 hetes periódus Kr. u. 34-ben ért véget, ami Pál apostol küldetésének kronológiájából könnyedén kiszámítható, figyelembe véve megtérésének időpontját, Kr. u. 34-et (közvetlenül István mártírhála után). (Lásd: <https://www.blueletterbible.org/study/paul/timeline.cfm>)

20. Az „igazság”-ot jelölő szó jelentése a héberben – a héber szótár szerint –: „normalitás”, „helyesség”, „igazságszolgáltatás”, „győzelem”, „siker”, vagy akár „kegyelem” (Isten megmentő kegyelme, igazságossága). Cornilescu arra törekedett, hogy a románban teológiai szempontból minél elfogadhatóbb változatot tolmácsoljon, ezért egyes kiadásokban „az Isten akarata szerinti állapot” formulát, a legtöbbet kiadott változatban pedig a „szeplőtlenség” szót használta („szüzesség”, „tisztaság”, „ártatlanság”), ami nem éppen a leghelyesebb.

21. <https://www.hopechannel.com/au/read/the-prophecy-curse>. Rabbi Samuel, szül. Nachmani, Rabbi Jonatan nevében, idézve Sanford R. Howard: *L’Chayim: Finding The Light of Shalom* (Thorsby, AL: Sabbath House, Inc., 1999), 209. o. A referencia, amit általában megjelölnek: *Talmud*, Sanhedrin, 97b, 2. köt., Soncino Press, 659. o., idézve a Rambam 12. fejezetében: „Hilchos Melachim”, *Mishneh Torah*.

Florin Lăiu, nyugdíjas bibliatanár

ADMINISZTRATÍV KILÁTÁSOK

**AZ ÚR
TISZTELETÉRE
AUREL
NEAȚU**

**„KRISZTUS EGYHÁ-
ZÁNAK ÉS A KERESZ-
TÉNY EMBERNEK NEM
AZOK A LEGNAGYOBB
GYŐZELMEI, AMELYE-
KET TEHETSÉGGEL
VAGY MŰVELTSÉG-
GEL, GAZDAGSÁGGAL
VAGY AZ EMBEREK
JÓINDULATÁVAL ELÉR,
HANEM AMELYEKET
ISTEN FOGADÓ-
TERMÉBEN ARAT.”**

Az Adventista Egyház életében elérkezett a területi adminisztrációk hivatalos választási közgyűléseinek ideje. Az egyházszervezeti szabályok alapján időszakonként tisztújításra kerül sor, ezért a márciusi hónap folyamán Isten segítségével küldöttek, presbiterek és lelkipásztorok gyűltek össze, hogy megválasszák a vezetőiket.

Amikor e sorokat írom (2021. március 25-én, csütörtökön), már két egyházterületben, Munténiában és Észak-Erdélyben lezajlottak a választások, és ha a ma este bejelentett járvány megelőző intézkedések nem fognak minket akadályozni, a további három egyházterületben, Moldvában, Bánátnban és Olténiában is megtartjuk a közgyűléseket.

Ahhoz, hogy az egyház kellőképpen erős lehessen a világban, és a választásokat a Gondviselés irányítsa, szükség van arra, hogy mi, a hívők nagy családja ne feledjük el az Ellen G. White írásaiban határozottan kijelentett titkot: „Krisztus egyházának és a keresztény embernek nem azok a legnagyobb győzelmei, amelyeket tehetséggel vagy műveltséggel, gazdagsággal vagy az emberek jóindulatával elér, hanem amelyeket Isten fogadótermében arat” (*Pátriárkák és próféták*. 203. o.). Ennek értelmében több időt töltöttünk a fogadóteremben, könyörögve Krisztus élő egyházáért és a szent ügy győzelméért.

Szükség van Isten népének közbenjáró szolgálataira. Az ihletett irodalomban különleges bátorítás hangzik el azok számára, akik bár nem vesznek részt a társadalom vezetésében, mégis erőteljes befolyást gyakorolhatnak a dolgok menetére. „Sátán jobban fél az alázatos, szent emberek menny felé küldött könyörgésétől, mint a kormányok döntéseitől vagy a királyi rendeletektől” (Ellen G. White: *In Heavenly Places*. 82. o.).

Mennyivel inkább kész meghallgatni Isten a szükség idején a hívők egyházért való könyörgését! Az egyház Isten figyelmének középpontjában marad, miközben az egyházterületek képviselői megalapítják a különböző bizottságokat, és megszavazzák a következő négy évre a végrehajtó szolgálattevőket.

Adminisztratív szempontból nem volt egyszerű járványhelyzetben megszervezni a választási közgyűléseket. Különböző intézkedéseket kellett foganatosítanunk, hogy a munkálatokat a lehető legjobb körülmények között lehessen folytatni. Az Unió Végrehajtó Bizottságának döntése értelmében a különböző munkacsoportokban bevezettük a szavazás átláthatóságának és hatékonyabbá tételének procedúráit.

A munkálatokon tanácsadóként résztvevő munkatársaimmal együtt azért imádkoztunk, hogy csodálatos Tanácsadónk kegyelme nyugodjon a résztvevőkön, és mindenki az Ő terveit tartsa a legfontosabbnak.

„Krisztus azt akarja, hogy követői tömörüljenek gyülekezetekbe, tartsanak rendet, vessék alá magukat a rendnek, a fegyelemnek és egymásnak, tekintse alázatosan egyik a másikat magánál különbnak. A gyülekezet jólétéhez nélkülözhetetlen az egység és a bizalom” (Ellen G. White: *Bizonyosságtételek*. 3. köt., 445. o.).

Az igazi keresztény kézjegye a tisztesség. Pál apostol azt tanácsolja, hogy a tiszteletadásban egymást megelőzők legyünk. Sokkal inkább tiszteljük embertársunkat, mint önmagunkat. „A tiszteletadásban egymást megelőzők legyetek” (Róm 12:10). Ennek érdekében a közösségi háló és a személyes blog segítségével nyilvános felhívást intéztem a választási közgyűlések közel ezer küldöttjéhez, hogy együtt ápoljuk a felelősségtudat, az átláthatóság és a tisztelet kultúráját.

A hivatalos közgyűlések megnyitásakor általam közölt lelki üzenet középpontjában Pál apostol kijelentése állt: „Mert nékem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség” (Fil 1:21). A küldötteket arra bátorítottuk, hogy mindenben, amit tesznek, Istennek szerezzenek tisztességet, hogy a munkálatok végén mindannyian elmondhassuk: teljesült Isten akarata, és az egyház győzelmet aratott.

„Annak pedig, aki véghetetlen bőséggel mindeket megcselekedhet, feljebb hogy nem mint kérjük vagy elgondoljuk, a mi bennünk munkálkodó erő szerint, annak legyen dicsőség az egyházban, a Krisztus Jézusban nemzetségről nemzetségre, örökkön-örökké! Ámen!” (Ef 3:20-21). ■

Aurel Neațu, a Romániai Unió elnöke

I. FINOM FALATOK A BIBLIÁBAN

Ha megfelelő sorrendbe helyezitek a betűket, felfedezhettek néhány, bibliai korból származó ételt.

1. vokálanszat nyérke –
..... (2Móz 13:6)	4. enykré – (2Móz 29:32)
2. avj – (1Móz 18:8)	5. tasj – (1Sám 17:18)
3. gácsaop – (1Móz 18:6)	6. ahl – (Mt 15:36)
	7. félőkze – (1Móz 25:29)

Folytassátok a felsorolást a Biblia olvasása során általatok felfedezett ételekkel.

**OLVASOK ÉS
FELFEDEZEK**
**ALINA
CHIRILEANU**

Alina Chirileanu,
az Unió Gyermekosztálya
igazgatójának asszisztense

II. ISMERD FEL A FÖLDRAJZI TERÜLETET!

Az alábbi leírásokból próbáljátok kitalálni, milyen földrajzi területről lehet szó.

1. Mezopotámia déli részén található történelmi régió, amelyet Nabopolassar káldeus és babilóniai király alapított Kr. e. a VII. században. (1Móz 11:28)
2. Lót látta, hogy az a terület bővizű föld, és hasonlít az Úr kertjére. (1Móz 13:10-11)
3. A galileai Názáretből József felment Júdeába, a Dávid városába. (Lk 2:4)

Megoldás:
1. 1 – kovásztalan
kenyér; 2 – vaj;
3 – pogácsa;
4 – kenyér; 5 – sajt;
6 – hal; 7 – főzelék.
II. 1 – Úr-Kaszdim;
2 – Jordán völgye;
3 – Betlehem.

JÉZUS MONDTA...

Bibliai előadássorozat
magyar szinkronnal

2021. ÁPRILIS 2-11.
MINDEN ESTE 21:00 ÓRÁTÓL

LIVE

adventista.ro

Hetednapí Adventista Egyház – Románia

JÉZUS MONDTA...

Előadó:
Daniel Olariu lelkipásztor

április 2.

„Ne adjátok azt,
ami szent...”

április 3.

„Ami kijön a szájból,
az fertőzteti meg
az embert”

április 4.

„Az egyik felvétetik,
és a másik ott hagyatik”

április 5.

„Sípolunk néktek,
és nem táncoltatok”

április 6.

„A halottak temessék el
az ő halottaikat”

április 7.

„Elrejtettek a te
szemeid előtt”

április 8.

„Egy fogyatkozásod van”

április 9.

„Nem adatik néki jel”

április 10.

„Engedj most minden
igazságot betöltenünk”

április 11.

„Nem tudod, honnan jő
és hová megy”

